

АНАЛИЗА ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА СТАНОВНИШТВА СРЕМСКОГ ОКРУГА ЗА 2024. ГОДИНУ

Завод за јавно здравље Сремска Митровица представља регионалну установу Сремског округа, која прати и анализира здравствено стање становништва, као и рад здравствених установа и организацију здравствених служби у Сремском округу, а све у складу са законском регулативом.

Ради организовања и спровођења адекватне, ефективне и ефикасне здравствене заштите, неопходно је анализирати и пратити здравствено стање становништва које је основ за објективну идентификацију здравствених проблема и приоритета, избор и примену стратегија, активности у здравственој заштити за решавање проблема, а све у циљу очувања и унапређења здравља становништва.

У припреми ове анализе коришћени су подаци за оцену витално демографске политике, оболевања и умирања становништва, рада и коришћења здравствене службе као и услова животне средине. Обрађени су подаци добијени редовном здравствено статистичком евиденцијом, односно на основу статистичких извештаја које здравствене установе достављају Заводу за јавно здравље Сремска Митровица.

Још увек доминирају хронична незаразна обољења, имајући у виду недовољно развијену свест грађана о значају превенције истих, за које су одговорни у већини случајева доприноси ризико фактори а који су резултат навика и понашања сваког појединца. Ти фактори су: пушење, неправилна исхрана, физичка неактивност, гојазност и др. Све то указује на сталну потребу мултисекторске сарадње унутар целог друштва, потребу спровођења свих активности из области промоције здравља, јер промоција здравља захтева координирану акцију свих заинтересованих страна: републичке и покрајинске владе, здравственог, социјалног, економског и других сектора, невладиних и добровољних организација, локалних власти, индустрије, привреде и мас медија. Здравствена заштита је оријентисана према пацијенту као и очувању и унапређењу здравља становништва, а брига за здравље је обавеза целокупне заједнице.

Промоција здравља, здравствено стање становништва као и све активности на његовом унапређењу, превазилазе здравствену заштиту у смислу да постају тема за ствараоце политике у свим секторима и на свим нивоима и на тај начин подстичу све одговорне чиниоце да буду свесни последица које њихове одлуке могу имати по здравље као и да прихвате одговорност за здравље. Анализа здравственог стања становништва представља један од најрелевантнијих аргумената за евалуацију ефикасне имплементације здравствене политике, али и дефинисаних стратешких опредељења у здравственом и другим секторима у заједници.

Витално - демографски показатељи

Витално демографска ситуација једне територије се процењује на основу више индикатора од којих су најважнији: број становника, полна и старосна структура, наталитет, морталитет и природни прираштај. Становништво мења своја структурна обележја под утицајем бројних фактора, и као таква динамична појава стално се креће. Природно кретање становништва подразумева промене у укупном броју становника као последица рађања (наталитет) и умирања (морталитет). Број рођених је позитивна, а број умрлих негативна компонента кретања становништва.

Један од основних показатеља демографске ситуације једне територије је **број становника**. Сремски округ је територија са 281.581 становником (процена броја становника 2023. године, демографија, ИЗЈЗ Србије Батут). Полна структура у укупном броју становника је следећа: број особа мушког пола је 139.216 што је 49,4% а број особа женског пола је 142.365 што је 50,6% становништва.

Важан индикатор старосне структуре је и **зрелост становништва** која говори о процентуалном учешћу особа старих више од 65 година у укупној популацији и уколико је већа од 10%, становништво је врло старо (према критеријумима Уједињених нација). На територији Сремског округа, према овим критеријумима, становништво је изразито старо и учешће у укупној популацији, категорије старије од 65 година је 22,5% .

Наталитет или рађање представља број живорођене деце на 1000 становника на једној одређеној територији у току календарске године. Стопа наталитета је ниска.

Општа стопа **морталитета** представља укупан број умрлих особа у једној години на 1000 становника одређене територије и сматра се високом ако је њена вредност изнад 12%. На територији Сремског округа, израчуната стопа за 2024. годину износи 14,9%.

За анализу природног кретања становништва користи се и **стопа природног прираштаја** и представља разлику између броја живорођених и умрлих у одређеном временском периоду на једној територији изражену на 1000 становника. Према статистичким подацима РЗС, за 2024. годину, за Сремски округ, природни прираштај износи – 525.

Подаци за очекивано трајање живота у Срему за 2024. годину нису објављени, али Републички завод за статистику је навео да је очекивано трајање живота за жене у Србији износило 78,4 године, а за мушкарце 73,7 година.

У 2024. години, укупан број порођаја на територији Сремског округа, био је 1.229, и то у Општој болници Сремска Митровица. У табели број 1. приказан је и број порођаја по месецима у току године.

Табела број 1- Број порођаја према здравственој установи и месецима

Округ/ Назив установе	Укупно	Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец
Општа болница													
Сремска	1229	117	105	87	96	80	110	107	112	96	119	107	93
Митровица													
Сремски округ	1229	117	105	87	96	80	110	107	112	96	119	107	93

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

На територији Сремског округа у 2024. години, укупан број рођене деце је 1.229. Сви порођаји су обављени у Општој болници Сремска Митровица. Од тога је 1.234 живорођене деце, а пет мртворођене. Табела број 2. приказује стање по месецима током целе године.

Табела број 2 - Број рођене деце према здравственој установи и месецима

Округ/ Назив установе	Укупно	Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец
Општа болница													
Сремска Митровица	1239	120	106	87	97	81	110	107	112	98	120	107	94
Живорођено	1234	119	106	87	97	81	110	107	112	98	118	106	93
Мртворођено	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1
Сремски округ													

Укупан број породиља у 2024. години на територији Срема је 1.229, табела број 3.

Табела број 3 - Број породиља према здравственој установи и старосним групама

Здравствена установа	Узраст							Укупно
	До 15	16-19	20-29	30-39	40-44	45-49	50+	
Општа болница								
Сремска Митровица	3	66	575	542	41	2	0	1.229
Сремски округ	3	66	575	542	41	2	0	1.229

Када се анализирају прекиди трудноће у 2024. години, укупан број прекида на територији Сремског округа је 188, од чега је у Општој болници Сремска Митровица 148 (табела број 4), а у приватној пракси било је 40 прекида трудноће.

Табела број 4 - Прекиди трудноће-2024. година

Сремски округ	Број прекида трудноће
Укупно	188
Општа болница	
Сремска Митровица	148
Приватна пракса	40

Морталитет (умирање) и **морбидитет** (обољевање) су негативни показатељи здравственог стања становништва, и веома су значајни приликом израде ове анализе.

Морталитет је негативна компонента природног кретања становништва. Стопа морталитета је важан показатељ здравственог стања становништва и представља резултат деловања биолошких, економских и здравствених фактора. Такође, кретање стопе морталитета, уз морбидитет, служи за оцену ефикасности здравствене заштите као и здравствене и социјалне политике земље.

Водећи узроци смрти одраслог становништва у Сремском округу у 2024. години су:

- Болести система крвотока (I) (60,42%)
- Тумори (C) (15,89%)
- Болести система за дисање (J) (7,23%)
- Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (R) (4,76%)
- Болести система за варење (K) (2,69%)
- Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (E) (1,34%)
- Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F) (1,25%)
- Болести мокраћно-полног система (N) (1,20%)
- Тумори и болести крвотворних органа и поремећаја имунитета (D) (1,12%)
- Други спољашњи узроци повређивања (X) (1,07%)
- Болести нервног система (G) (1,03%)
- Заразне болести и паразитарне болести (A) (1,00%)

Најређи узроци смртности су:

- Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (Z) (0,02%)
- Урођене наказности, деформације и хромосомске ненормалности (Q) (0,02%)
- Шифре за посебне намене (U) (0,02%)
- Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (M) (0,15%)
- Болести коже и болести поткожних ткива (L) (0,17%)

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

- Повреде, тровања и последице деловања спољњих фактора (S) (0,61%)

Табела број 5 - Структура морталитета у Сремском округу

АНАЛИЗА МОРТАЛИТЕТА У СРЕМУ	2020.		2021.		2022.		2023.		2024.	
Узроци умирања(према групама болести)	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
Болести система крвотока (I)	2138	46,49%	2390	45,69%	2416	54,44%	2502	60,12%	2475	60,42%
Тумори (C)	827	17,98%	755	14,43%	727	16,38%	657	15,79%	651	15,89%
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (R)	155	3,37%	234	4,47%	197	4,44%	146	3,51%	195	4,76%
Болести система за дисање (J)	314	6,83%	312	5,96%	272	6,13%	310	7,45%	296	7,23%
Болести система за варење (K)	129	2,80%	124	2,37%	115	2,59%	117	2,81%	110	2,69%
Повреде, тровања и последице деловања спољњих фактора (S)	0	0,00%	2	0,04%	3	0,07%	32	0,77%	25	0,61%
Болести жлезда са унутрашњим лучењем (E)	171	3,72%	173	3,31%	138	3,11%	66	1,59%	55	1,34%
Болести нервног система (G)	170	3,70%	143	2,73%	74	1,67%	60	1,44%	42	1,03%
Повреде, тровања и последице деловања спољњих фактора (T)	0	0,00%	0	0,00%	4	0,09%	0	0,00%	0	0,00%
Болести мокраћно-полног система (N)	68	1,48%	62	1,19%	55	1,24%	73	1,75%	49	1,20%
Други спољашњи узроци повређивања (X)	64	1,39%	54	1,03%	43	0,97%	32	0,77%	44	1,07%
Други спољашњи узроци повређивања (Y)	4	0,09%	4	0,08%	3	0,07%	0	0,00%	0	0,00%

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Заразне болести и паразитарне болести (A)	24	0,52%	20	0,38%	22	0,50%	38	0,91%	41	1,00%
Тумори и болести крвотворних органа и поремећаји имунитета (D)	24	0,52%	26	0,50%	69	1,55%	50	1,20%	46	1,12%
Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F)	118	2,57%	77	1,47%	74	1,67%	51	1,23%	51	1,25%
Други спољашњи узроци повређивања (W)	12	0,26%	23	0,44%	6	0,14%	3	0,07%	0	0,00%
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (M)	17	0,37%	8	0,15%	12	0,27%	9	0,22%	6	0,15%
Болести коже и болести поткожног ткива (L)	13	0,28%	10	0,19%	9	0,20%	7	0,17%	7	0,17%
Стања у порођајном периоду (P)	0	0,00%	0	0,00%			0	0,00%	0	0,00%
Саобраћајни удеси (V)	25	0,54%	28	0,54%	5	0,11%	1	0,02%	0	0,00%
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (Z)	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,02%
Болести изазване другим паразитима (B)	56	1,22%	13	0,25%	3	0,07%	2	0,05%	0	0,00%
Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q)	3	0,07%	2	0,04%	2	0,05%	0	0,00%	1	0,02%
Шифре за посебну намену (U)	267	5,81%	771	14,74%	189	4,26%	6	0,14%	1	0,02%
укупно:	4599	100%	5231	100%	4438	100%	4162	100%	4096	100%

Табела број 6 - Структура морталитета по дијагнозама

Најчешће болести као узрок смрти	Број	Процент
I10	889	21,70%
I42	344	8,40%
I50	295	7,20%
I25	280	6,84%
C34	164	4,00%
I63	155	3,78%
I46	116	2,83%
J96	104	2,54%
I21	101	2,47%
I70	92	2,25%
Остало	1556	1556
Укупно	4096	100,00%

Табела број 7 - Најчешће болести као узроци смртности по полу у Сремском округу:

Најчешће болести као узрок смрти – по полу	ПОЛ				Укупно број	Укупно проценат
	Мушко		Женско			
	Број	Процент	Број	Процент		
I10	322	7,86%	567	13,84%	889	21,70%
I42	143	3,49%	201	4,91%	344	8,40%
I50	147	3,59%	148	3,61%	295	7,20%
I25	136	3,32%	144	3,52%	280	6,84%
C34	110	2,69%	54	1,32%	164	4,00%
I63	72	1,76%	83	2,03%	155	3,78%
I46	58	1,42%	58	1,42%	116	2,83%
J96	61	1,49%	43	1,05%	104	2,54%
I21	61	1,49%	40	0,98%	101	2,47%
I70	38	0,93%	54	1,32%	92	2,25%
Остало	825	20,14%	731	17,85%	1556	37,99%
Укупно	1973	48,17%	2123	51,83%	4096	100,00%

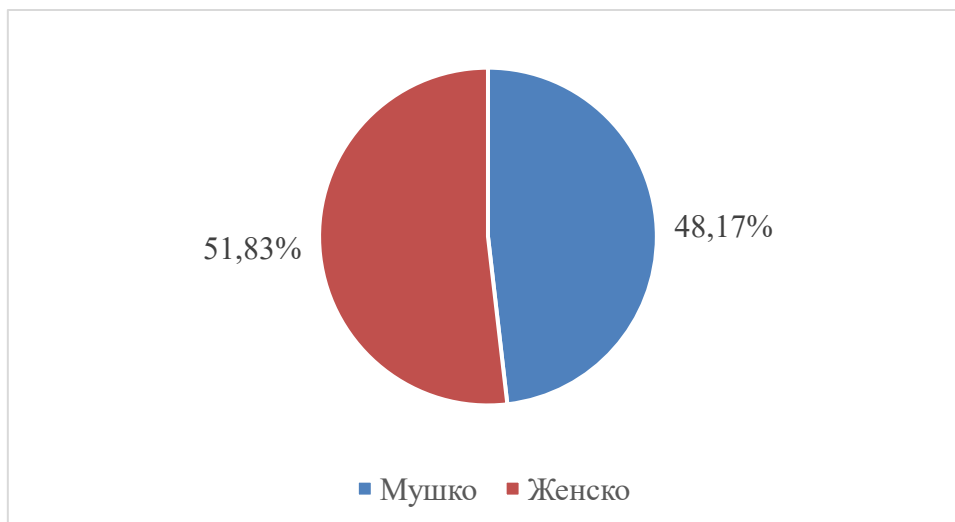
Структура морталитета по полу у Сремском округу говори да је 2023. године мушки пол нешто доминантнији, а 2024. године женски пол када је у питању морталитет.

Женски пол је доминантан код већег броја почетних дијагноза: повишеног крвног притиска 13,84%, затим од обољења срчаног мишића 4,91%, срчане инсуфицијенције 3,61%, затим од хроничне исхемијске болести срца 3,52%, инфаркта мозга 2,03%, карцином плућа 1,32%.

У структури морталитета мушког пола доминантни су такође повишен крвни притисак 7,86%, затим срчана инсуфицијенција 3,59%, обољење срчаног мишића 3,49%, затим хронична исхемијска болест срца 3,32%, карцином душника и плућа 2,69%, недовољна дисајна функција 1,49% и акутни инфаркт 1,49%.

Графикон број 2. - Сремски округ

У структури општег морталитета особе мушког пола заступљене су са 51,83% учесталости, а женски пол је заступљен у проценту од 48,17%.

Табела број 8 - Најчешће болести као узроци смртности у Сремском округу у 2024. години из групе кардиоваскуларних болести:

Најчешћа обољења	Број	Процент
I10	889	35,92%
I42	344	13,90%
I50	295	11,92%
I25	280	11,31%
I63	155	6,26%
I46	116	4,69%
I21	101	4,08%
I70	92	3,72%
I48	38	1,54%
I61	37	1,49%
Остало	128	5,17%
Укупно	2475	100,00%

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Водећи узроци смртности из групе кардиоваскуларних болести у Сремском округу су: хипертензија (35,92%), обољење срчаног мишића (13,90%), недовољна функција срца (11,92%), хронична исхемијска болест срца (11,31%), инфаркт мозга (6,26%), застој срца (4,69%), акутни инфаркт срца (4,08%), атеросклероза (3,72%), треперење преткомора и лепршање преткомора (1,54%) и крварење у мозгу (1,49%).

Табела број 9 - Морталитет од кардиоваскуларних болести по полу - Сремски округ

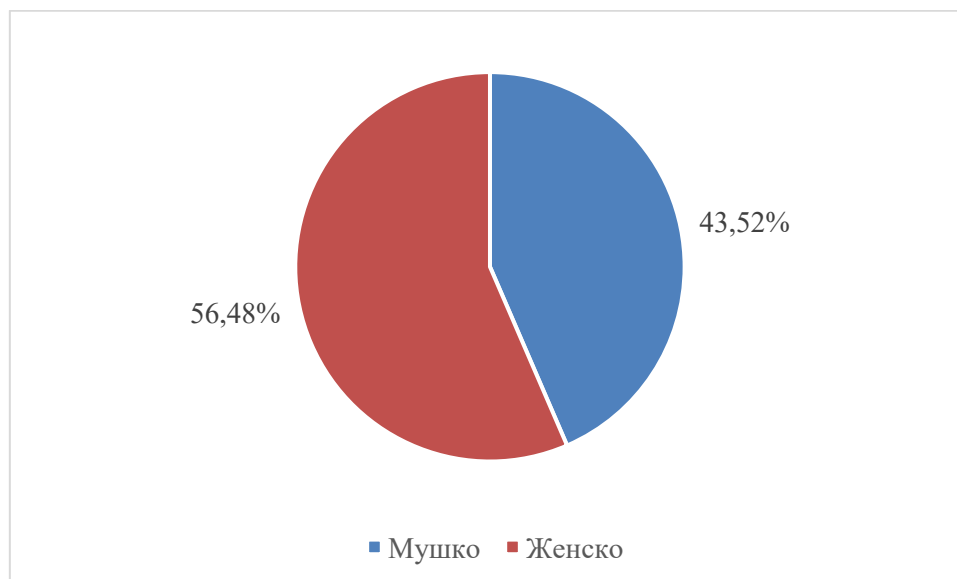
Најчешћа обољења – по полу	Пол		Укупно број	Укупно проценат		
	Мушко	Женско				
	Број	Процент	Број	Процент		
I10	322	13,01%	567	22,91%	889	35,92%
I42	143	5,78%	201	8,12%	344	13,90%
I50	147	5,94%	148	5,98%	295	11,92%
I25	136	5,49%	144	5,82%	280	11,31%
I63	72	2,91%	83	3,35%	155	6,26%
I21	58	2,34%	58	2,34%	116	4,69%
I46	61	2,46%	40	1,62%	101	4,08%
I70	38	1,54%	54	2,18%	92	3,72%
I48	15	0,61%	23	0,93%	38	1,54%
I61	24	0,97%	13	0,53%	37	1,49%
Остало	61	2,46%	67	2,71%	128	5,17%
Укупно	1077	43,52%	1398	56,48%	2475	100,00%

Што се тиче полне структуре морталитета од кардиоваскуларних обољења, као најчешћег узрока смртности у 2024. години уочава се нешто већи проценат умирања женске популације од кардиоваскуларних болести 56,5%, док је мушка популација заступљена са 43,5%. Графикон број 3.

Женски пол је доминантан код хипертензије, обољења срчаног мишића, атеросклерозе и хроничне исхемијске болести срца. Мушки пол је доминантнији код застоја срца (табела број 9 и графикон број 3).

Графикон број 3. - Однос полова/умрли од кардиоваскуларних болести/ Сремски округ/

Анализирајући морталитет од малигних обољења, закључује се да се током 2024. године највише умирало од злоћудних тумора плућа и бронхија (25,19%), затим дојке (7,37%), злоћудног тумора дебелог црева (7,22%), гуштераче (7,07%), тумора задњег црева (4,92%), злоћудног тумора мозга (4,76%), тумора простате (4,45%), злоћудног тумора желуца (3,69%), секундарног злоћудног тумора органа за дисање и органа за варење (3,23%) и злоћудног тумора јетре и у жучним каналима (3,07%). Табела број 10.

Табела број 10 - Најчешћа малигна обољења као узроци морталитета у Сремском округу

Најчешћа обољења	Број	Процент
C34	164	25,19%
C50	48	7,37%
C18	47	7,22%
C25	46	7,07%
C20	32	4,92%
C71	31	4,76%
C61	29	4,45%
C16	24	3,69%
C78	21	3,23%
C22	20	3,07%
Остало	189	29,03%
Укупно	651	100,00%

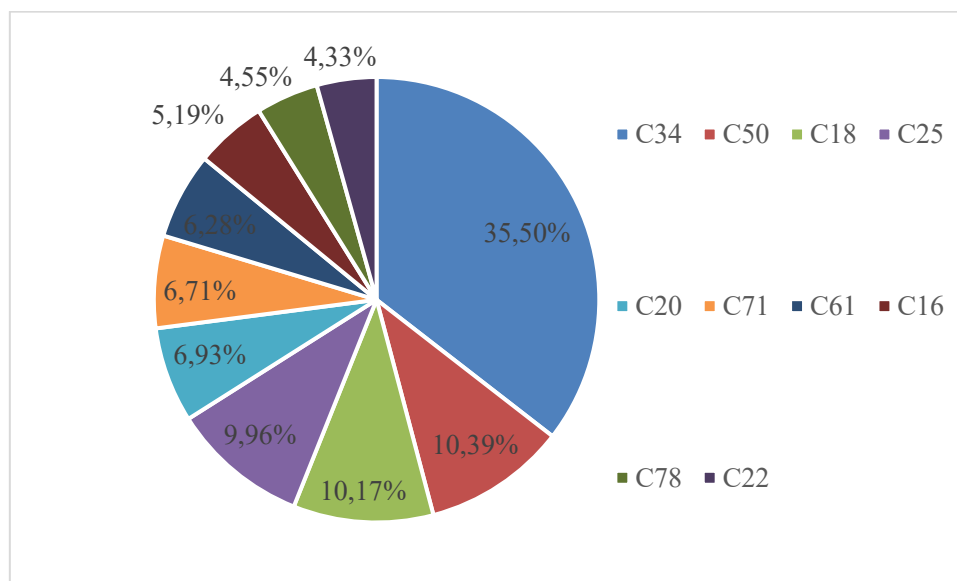

**Табела број 11 - Морталитет од малигнух болести по полу /Сремски округ/
2024. година**

Најчешћа обољења – по полу	Пол				Укупно број	Укупно проценат
	Мушко		Женско			
	Број	Процент	Број	Процент		
C34	110	16,90%	54	8,29%	164	25,19%
C50	0	0,00%	48	7,37%	48	7,37%
C18	26	3,99%	21	3,23%	47	7,22%
C25	25	3,84%	21	3,23%	46	7,07%
C20	25	3,84%	7	1,08%	32	4,92%
C71	14	2,15%	17	2,61%	31	4,76%
C61	29	4,45%	0	0,00%	29	4,45%
C16	13	2,00%	11	1,69%	24	3,69%
C78	11	1,69%	10	1,54%	21	3,23%
C22	12	1,84%	8	1,23%	20	3,07%
Остало	99	15,21%	90	13,82%	189	29,03%
Укупно	364	55,91%	287	44,09%	651	100,00%

Што се тиче полне структуре морталитета од малигнух болести у 2024. години, уочава се нешто већи проценат умирања женске популације од злоћудног тумора мозга 2,61%, док је морталитет мушке популације у већем проценту од злоћудног тумора душника и плућа 16,90%, злоћудног тумора задњег црева 3,84% и јетре и у жучним каналима 1,84%.

Графикон број 4. Најчешћа малигна обољења

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

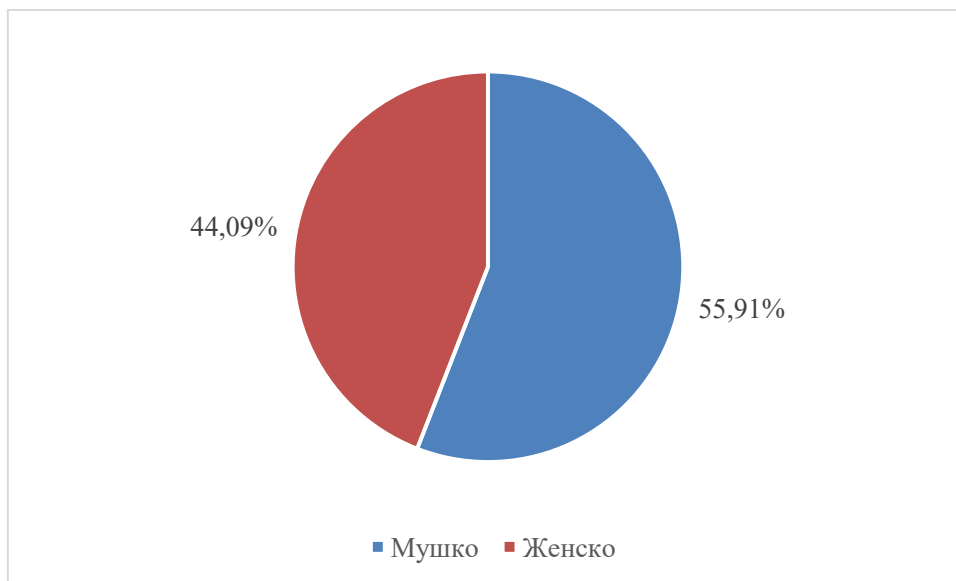
Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

У структури морталитета од малигнух обољења особе мушког пола заступљене су са 44,09% учесталости. Женски пол је заступљен у проценту од 55,91%.

Графикон број 5. Однос полова умрлих од малигнух обољења

Највећи социјално медицински значај имају **масовне незаразне болести (МНБ)**, како у структури морталитета (умирања) тако и у структури морбидитета (разбољевања). Масовне незаразне болести, као што су: кардиоваскуларне, малигне, дијабетес, ментални поремећаји, хронична плућна обољења и друго, већ дуго представљају водеће узроке смртности и морбидитета не само у развијеним земљама него и у земљама у развоју. Њихова општа карактеристика је рани почетак, дуг и прогредијентан ток, оштећења организма која се могу реперкутовати смањењем опште и професионалне способности. Ради се о широкој лепези болести које показују високу фреквенцу и динамику раста. Присутнија су у старијим добним групама, али то не значи да се може ставити знак једнакости између ових болести и старења. Нити су оне искључиво болести старих особа, нити су старе особе искључиво хронични болесници. Подаци рутинске статистике и истраживања становништва указују да се талас епидемије ових болести све више помера ка радно активном становништву где као такве чине најзначајније узроке оболевања, одсуствовања са посла, инвалидитета и прераног умирања.

Морбидитет или обољевање спада у најважније индикаторе здравственог стања становништва, јер даје увид у разболевање и онеспособљеност становништва. Морбидитет се исказује стопама и то: општа стопа морталитета, специфична стопа, инциденца, преваленца, трајање оболевања као и показатељи ризика оболевања. Рутинска здравствена статистика обезбеђује информације о раширености појединих обољења, али само у делу становништва који је користио здравствену заштиту. То је регистровани морбидитет који се може поделити на ванболнички и болнички.

Ванболнички морбидитет

Основне карактеристике ванболничког морбидитета биће приказане кроз регистрована обољења у службама примарне здравствене заштите и то из статистичких извештаја о раду наведених служби у установама Сремског округа за 2024. годину и то за следеће службе/службе за здравствену заштиту деце, школске деце и омладине, службе опште медицине и медицине рада, службе стоматолошке здравствене заштите/.

Велики значај имају показатељи регистрованог морбидитета-разбољевања. Укупан морбидитет Сремског округа, током 2024. године у служби опште медицине је већи него прошле године и износи 441.478 (395.719 у 2023. години), а у служби медицине рада је већи у односу на прошлу годину и износи 26.335 (22.185 у 2023. години). Табела број 12.

Служба опште медицине и медицине рада

У структури морбидитета становништва, старијег од 19 година у служби **опште медицине** на територији округа где највећи број корисника здравствене заштите остварује контакт са здравственом службом, водеће-прво место имају болести кардиоваскуларног система са 14,3% (12,8% учешћа у 2023. години), затим болести под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом са 12,8% (15,2% у 2023. години), потом болести система за

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

дисање са 12,1% учешћа (11,2% у 2023. години), такође значајно учешће имају и болести коштано мишићног система и везивног ткива са 9,6% (9,7% учешћа у 2023. години). Дат је и приказ најчешћих обољења у служби **медицине рада** (табела број 12). У тој служби највећи број оболелих је од болести система крвотока 15,2% , болести система за дисање са 10,8%, затим болести мишићно коштано система и везивног ткива са 9,8%.

Табела број 12 - Најчешће болести у служби здравствене заштите одраслих и медицине рада - Сремски округ / 2024. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024		2024	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	53.554	12,13	2.843	10,79
Болести система крвотока I00-I99	63.164	14,30	4.008	15,21
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	56.572	12,81	2.140	8,12
Болести мишићно коштано и везивног ткива M00-M99	42.239	9,56	2.589	9,83
Малигне болести C00-C99	6.281	1,42	197	0,74
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма E00-E99	25.200	5,70	1.547	5,87
F00-F99	16.260	3,68	1.322	5,01
K00-K93	19.747	4,47	1.678	6,37
R00-R99	42.246	9,56	2.092	7,94
N00-N99	24.984	5,65	1.341	5,09
U04-U11	258	0,05	0	0
Остале болести	90.973	20,60	6.578	24,97
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

У служби **опште медицине**, **кардиоваскуларне болести** су група обољења која у укупном морбидитету узимају учешће 14,3%, од тога значајну учесталост заузимају артеријска хипертензија и поремећаји спроводног система срца и аритмије. У служби **медицине рада**, кардиоваскуларне болести заузимају учешће са 15,2%, од

тога артеријска хипертензија 7,6%, хемороиди 1,1%, поремећаји спроводног система срца и аритмије 0,9% и друге исхемијске болести срца са 0,9% (табела број 13).

Табела број 13 – Најчешће кардиоваскуларне болести-2024 година / Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024		2024	
	број	%	број	%
Кардиоваскуларне болести свега	63.164	14,30	4.008	15,21
Повишен крвни притисак I10-	37.854	8,57	2001	7,59
Друге болести срца I27-I43, I51-I52	3.515	0,79	154	0,58
Поремећаји спроводног система срца и аритмије I44-I49	5.309	1,20	243	0,92
Друге исхемијске болести срца I20, I23-I25	3.991	0,90	231	0,87
Проширене вене I83	1.455	0,32	67	0,25
Хемороиди I84	1.291	0,29	295	1,12
Остале болести крвних судова мозга I 65-I69	1.499	0,33	117	0,44
Запаљење вена, стварање крвних угрушака I 80-I82	1.422	0,32	222	0,84
Остале болести	378.314	85,69	22.327	84,78
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

Болести система за дисање у укупном морбидитету у 2024. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина учествују са 12,1%. Најчешћа обољења на територији округа из ове групе болести су: акутни фарингитис и тонзилитис, акутне инфекције горњих респираторних путева – неспецифичне и бронхитис. Анализом морбидитета у служби медицине рада на територији округа ова група обољења има учешће са 10,8% (табела број 14).

Табела број 14 - Најчешће болести система за дисање/2024 година/Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024		2024.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99 свега	53.554	12,13	2.843	10,79
Акутни фарингитис и тонзилитис J02-J03	21127	4,78	815	3,09

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Акутне инфекције горњих респираторних путева неспецифичне J00-J01, J05-J06	13.947	3,15	688	2,61
Бронхитис акутни J20-J21	5.298	1,20	417	1,58
Бронхитис, емфизем и остале хроничне J40-J44	3.627	0,82	59	0,22
Астма J45-J46	3.262	0,73	280	1,06
Пнеумонија J12-J18	1.291	0,29	100	0,37
Кијавица J30-J31, J33-J34	1.796	0,40	162	0,61
Остале болести	387.924	87,86	23.492	89,20
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

Болести мишићно коштаног система и везивног ткива у укупном морбидитету у 2024. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 9,6%. Најчешћа обољења на територији округа из ове групе болести су: друга обољења леђа, болести меког ткива, дегенеративна обољења зглобова и друга обољења зглобова. Посматрајући службу медицине рада на територији округа, ова група обољења има учешће са 9,8% (табела број 15).

**Табела број 15 - Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива/2024
години/Сремски округ**

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024.	
	број	%	број	%
Болести мишићно коштаног система – свега M00-M99	42.239	9,56	2.589	9,83
Друга обољења леђа M40-M49, M53-M54	20.930	4,74	1.237	4,69
Дегенеративна обољења зглобова M15-M19	4.872	1,10	239	0,90
Друга обољења зглобова M00-M-03, M22-M25	4.085	0,92	169	0,64
Поремећаји вратног и другог међупршљенског диска M50-M51	1.914	0,43	283	1,07
Запаљенско обољење зглобова M05-M14	2.309	0,52	262	0,99
Болести меког ткива M60-M 79	5.429	1,22	120	0,45
Остале болести	399.239	90,43	23.746	90,16
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

Малигна обољења у укупном морбидитету у 2024. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 1,4%. Најчешћи малигнитети на територији округа су: малигнитет дојке, секундарни злоћудни тумори неозначених и разних локализација, малигнитет бронха и плућа, потом малигнитет ректосигмоидног споја дебелог црева и малигнитет дебелог црева. Анализом малигнитета у служби медицине рада уочава се број оболелих - 197 или 0,7% учешћа у укупном морбидитету у овој служби (табела број 16).

Табела број 16 - Најчешћи малигнитети - 2024. година / Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024.	
	број	%	број	%
Малигне болести – свега C00-C96	6.281	1,42	197	0.74
Малигни тумор дојке C50	1.001	0,22	44	0.16
Малигни тумор плућа, трахеје и бронха C33-C34	518	0,11	18	0.06
Други секундарни злоћудни тумори неозначених и разних локализација C73-C80, C97	721	0,16	11	0.04
Злоћудни тумори ректосигмоидног споја дебелог црева, чмара и чмарног канала C19-C21	483	0,10	17	0.06
Малигни тумор дебелог црева C18	405	0,09	9	0.03
Остале болести	435.197	98,57	26.138	99.25
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

Група под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом у укупном морбидитету у 2024. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина учествују са 12,8%. Најчешћи разлог због којих су се лица јављала код изабраног лекара су ради прегледа и испитивања, потом из других разлога и због потенцијално здравствене угрожености заразном болешћу. Анализом морбидитета у служби медицине рада уочава се да је број лица који је имао контакт са здравственом службом 2.140, односно да са 8,1% узимају учешће у укупном морбидитету у овој служби (табела број 17).

Табела број 17 - Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом /2024 година/ Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024.	
	број	%	број	%
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом -свега Z00-Z99	56.572	12,81	2.140	8.12
Лица у здравственим службама из других разлога Z31-Z33, Z37, Z55-Z99	13.922	3,15	501	1,90
Остала лица потенцијално здравствено угрожена заразном болешћу Z20, Z22-Z29	13.040	2,95	72	0,27
Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања Z00-Z13	27.951	6,33	1.377	5,22
Остале болести	384.906	87,18	24.195	91,87
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

У структури укупног морбидитета у служби опште медицине болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма односно **ендокрине болести** узимају учешће са 5,7% (21.241 случај), од чега је највише заступљен дијабетес мелитус и то са 2,5% или 11.098 случајева. (табела број 18 и графикон број 6).

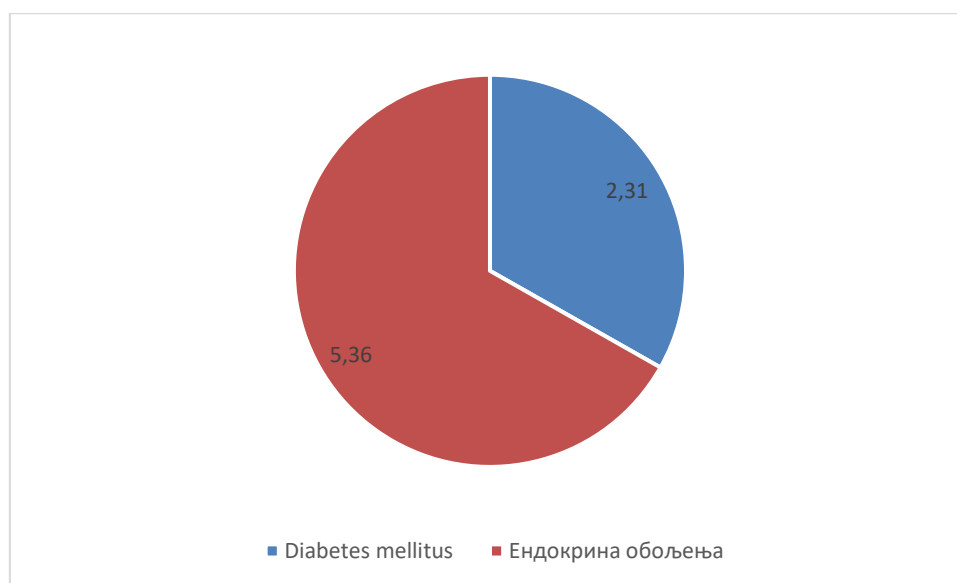
Табела број 18 - Најчешће болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма / 2024. години / Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024.	
	број	%	број	%
Ендокрине болести E00- E99 свега	25.200	5,70	1.547	5,87
Дијабетес мелитус E10-14	11.098	2,51	293	1,11
Други поремећаји жлезда са унутрашњим лучењем E15-E35, E58-E63, E65, E67-E85, E87-E90	6.758	1,53	286	1,08

Други поремећаји штитасте жлезде E03-E04, E06-E07	5.216	1,18	445	1,68
Остале болести	416.278	94,29	24.788	94,12
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

Графикон број 6. - Дијабетес мелитус у структури ендокриних обољења у Срему 2023. година-служба опште медицине

Што се тиче **болести система за варење**, оне у укупном морбидитету узимају учешће са 4,5%. Анализирајући здравствено стање током 2024. године, уочено је да су највише заступљене друге болести црева и потрбушнице са 1,2%, гастритис и дуоденитис са 0,9%, потом група болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева са 0,8% (табела број 19).

Табела број 19 - Најчешће болести система за варење Сремски округ 2024. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024.	
	број	%	број	%
Болести система за варење K00-K93 свега	19747	4,47	1678	6,37
Друге болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева K20-K23, K28, K30-K31	3480	0,78	266	1,01
Друге болести црева и потрбушнице K52-K55, K58-K67	5120	1,15	199	0,75
Гастритис и дуоденитис K29	3822	0,86	468	1,77

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509 Жиро рачун: 840-209667-75

Остале болести	421731	95,52	24657	93,62
Укупан морбидитет	441478	100	26335	100

У структури укупног морбидитета током 2024. године са 0,05% учествују дијагнозе везане за COVID-19 или са 258 случаја.

Табела број 20 - Најчешће болести U 04-U 11 Сремски округ - 2024. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024.	
	број	%	број	%
Шифра за посебне намене укупно U04-U11	258	0,05	0	0
Хитна употреба U 07	227	0.05	0	0
Хитна употреба – пост COVID U09	27	0,006	0	0
Потреба за имунизацијом против Covid U 11	2	0.00045	0	0
Остале болести	441.220	99,94	0	0
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	0

Најчешће дијагнозе када су у питању душевни поремећаји приказане су у табели број 21.

Табела број 21 - Најчешће болести- душевни поремећаји Сремски округ - 2024. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024.	
	број	%	број	%
Душевни поремећаји укупно F00-F99	16.260	3,68	1.322	5,01
Поремећаји расположења F30-F39	4.883	1.10	244	0,92
Неуротски, стресогени и телесно манифестни поремећаји F40-F48	5.213	1,18	542	2,05
Шизофренија F20-F29	1.982	0,44	89	0,33
Други душевни поремећаји и поремећаји понашања F04-F09,F50-F69,F80-F99	2.109	0,47	122	0,46
Остале болести	425.218	96,31	25.013	94,98
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

Табела број 22 - Најчешће болести - Мокраћно полни систем
Сремски округ - 2024. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024	
	број	%	број	%
Болести мокраћно полног система укупно	24.984	5,65	1.341	5,09
Остале болести мокраћног система	8.635	1,95	164	0,62
Циститис	6.216	1,40	563	2,13
Хиперплазија простате	3.514	0,79	287	1,08
Инсуфицијенција бубрега	1.301	0,29	24	0,09
Остале болести	416.494	94,34	24.994	94,90
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

Табела број 23 - Најчешће болести - Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораториски налази / Сремски округ / 2024. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2024.		2024	
	број	%	број	%
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораториски налази неklasификовани на другом месту R00-R99	42.246	9,56	2.092	7,94
R00-R09,R11-R49,R51-R53,R55-R99	30.447	6,89	987	3,74
R50 – температура непознатог узрока	5.441	1,23	541	2,05
R10 – бол у абдомену и малој карлици	6.322	1,43	564	2,14
Остале болести	399.232	90,43	24.243	92,05
Укупан морбидитет	441.478	100	26.335	100

Служба за здравствену заштиту школске деце

У служби за здравствену заштиту школске деце укупно регистровани морбидитет у 2024. години за Сремски округ је 123.088. Највећи удео у укупном морбидитету ове службе има група болести под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (32.629), затим болести система за дисање (27.764), или 25,7% и на трећем месту су група заразних и паразитарних болести са 9.503 оболелих или 8,8% (табела број 24).

**Табела број 24 - Најчешће болести - здравствену заштита школске деце
Сремски округ (2023/2024 година)**

Најчешће болести	Школски диспанзер			
	2023.		2024	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	33.619	27,3	27.764	25,7
Заразне болести и паразитарне болести A00-J99	12.798	10,4	9.503	8,8
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	35.715	29	32.629	30,2
Остале	40.956	33,2	38.032	35,2
Укупан морбидитет	123.088	100	107.928	100

Када посматрамо службу за **предшколску децу** укупно регистровани морбидитет Сремског округа за 2024. годину је 129.638. Најчешће болести у овој служби су група дијагноза под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом са 33,7%, затим болести система за дисање 29,6%, затим група под називом Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази са 9,9% као и заразне и паразитарне болести са 7,4%. (табела број 25).

**Табела број 25 - Најчешће болести - здравствена заштита предшколске деце -
Сремски округ (2023/2024 година)**

Најчешће болести	Дечији диспанзер			
	2023.		2024.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	41.430	32	35.785	29,6
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Z00-Z99	38.812	30	40.768	33,7
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лаборат. налази R00-R99	14.172	10,9	12.013	9,9
Заразне болести и паразитарне болести A00-J99	10.080	7,7	9.030	7,4

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509 Жиро рачун: 840-209667-75

Остале	25.144	19,4	23.253	19,2
Укупан морбидитет	129.638	100	120.849	100

Посматрајући и анализирајући **рад поливалентних служби** домова здравља Сремског округа за 2024. годину, уочава се да је укупан број посета ове службе категорији жена 18.649, укупно одојчадима 12.938, а осталој деци број првих посета према старости био је 3.710. Највећи број посета категорији жена био је у Дому здравља Сремска Митровица (8.299), а најмање у Шиду (809). Одојчад су највише била посећена у Дому здравља Стара Пазова (3.978), а најмање у Дому здравља Шид (879 посета). Остала деца-највише су била посећена у Дому здравља Стара Пазова (број посета је 1.306), а најмањи број посета забележен је на територији коју покрива дом здравља Шид - само 130 посета. Табела број 26.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509 Жиро рачун: 840-209667-75

Табела број 26 - Поливалентна патронажна служба-посете по општинама - 2024. година/Сремски округ

Општина	Женама					Одојчади								Осталој деци				
	УКУПНО	ТРУДНИЦЕ	ПОРОДИЉЕ И БАБИЊАРЕ	ПОСЛЕ ПРЕКИДА ТРУДНОЋЕ	ОСТАЛИМ ЖЕНАМА	УКУПНО	Прве посете према старости							УКУПНО	Прве посете према старости			
							СВЕГА	ДО 6 ДАНА	7-14 ДАНА	15-19 ДАНА	1-2 МЕС.	3-5 МЕС.	6-11 МЕС.		СВЕГА	1-2 ГОД	3-5 ГОД	6 И ВИШЕ ГОД
УКУПНО	18649	1403	11188	18	6040	13938	9421	2229	3987	452	669	1114	970	3710	3740	1719	1643	378
ИНЂИЈА	1708	128	1580			2252	642	156	102	55	149	113	67	737	737	351	386	
ПЕЋИНИЦИ	1166	154	1012			1296	450	128	35	3		148	136	257	257	126	131	
РУМА	2057	9	1777	0	271	2061	633	384	9	0	0	182	58	353	353	188	165	0
С. МИТРОВИЦА	8299	633	3001	16	4649	3472	3472	570	2043	63	311	245	240	927	927	453	438	36
С.ПАЗОВА	4610	426	3093	2	1089	3978	3345	814	1346	256	196	359	374	1306	1336	548	446	342
ШИД	809	53	725		31	879	879	177	452	75	13	67	95	130	130	53	77	

Служба за здравствену заштиту жена

У овој служби, регистровани морбидитет за 2024. годину за територију Сремског округа је 45.247, што је мање него претходне године, а прве две водеће групе болести су фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом 60,5% и болести мокраћно полног система 26%. На трећем месту су трудноћа, рађање и бабиње 5,2%. Посебно место у структури морбидитета имају тумори са 5,1%.

Табела број 27 - Морбидитет службе здравствене заштите жена- 2023/2024. година/Сремски округ

Болести	Диспанзер за жене 2023.		Диспанзер за жене 2024.	
	Број	%	Број	%
Тумори С00-Д48	2.698	5,38	2.310	5,1
Болести мокраћно полног система N00-N99	12.210	24,3	11.754	26
Трудноћа, рађање и бабиње O00-O99	4.190	8,36	2.340	5,2
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Z00-Z99	29.629	59,1	27.405	60,5
Остале	1.389	2,77	1.438	3,1
Укупан морбидитет	50.116	100	45.247	100

Служба стоматолошке здравствене заштите

Када посматрамо рад стоматолошке службе у 2024. години на територији Сремског округа, укупан број посета овој служби је 118.919, од тога је 68.395 првих посета, код 15.114 особа извађен је зуб као вид интервенције, а осталих интервенција било је 11.271.

Стоматолошка служба **предшколске деце** у Срему за период 2024. године има укупан морбидитет од 4.965 (4.928 у 2023. години). Број посета у служби у 2024. години био је 10.492, од тога број првих је 7.255. Извађених зуба било је 1.054, осталих интервенција 647. Caries dentium на територији Сремског округа код ове популације заступљен је са 52% или 2.583 случаја (56,5% у 2023. години), друге болести зуба и потпорних структура са 43,7% или 2.171 случај, док су друге болести усне дупље, пљувачних жлезда и вилице заступљене са 211 случајева или 4,3%.

Стоматолошки морбидитет **школске деце** у Срему у 2024. години показује следећу структуру: укупан морбидитет је 27.682 (25.278 у 2023. години). Од тога Caries dentium на територији Сремског округа заступљен је са 45,5% или 12.609 случајева (46,9% у 2023. години), друге болести зуба и потпорних структура са 47,6% или 13.192

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511 Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

случаја, док су друге болести усне дупље, пљувачних жлезда и вилице заступљене са 1.881 или 6,8%.

Спровођењем мера и активности из области стоматолошке здравствене заштите - доприноси се заштити и унапређењу не само оралног већ и укупног здравља популације. Разлике у доступности и приступачности стоматолошке службе утичу на степен коришћења услуга али и доприносе дефинисању потреба становништва, већој ефикасности и бољем квалитету стоматолошке здравствене заштите.

Организација и рад здравствене службе у Сремском округу

На територији Сремског округа здравствену заштиту становништва обезбеђује 11 здравствених установа (нису укључене приватне здравствене установе). На примарном нивоу то је 7 домова здравља: Дз Сремска Митровица, Дз Ириг, Дз Рума, Дз Шид, Дз „Јован Јовановић Змај“-Стара Пазова, Дз „Милорад Мика Павловић“- Инђија и Дз „Драган Фундук“-Пећинци и Апотека Сремска Митровица. На секундарном нивоу то су три болнице: једна општа болница (Општа болница Сремска Митровица) и две специјалне болнице (Специјалне болница „др Боривоје Гњатић“- Стари Сланкамен и Специјална болница „Термал“Врдник). Здравствену делатност на више нивоа, обавља Завод за јавно здравље Сремска Митровица.

Коришћење ванболничке здравствене заштите

У анализи коришћења ванболничке здравствене заштите одабрани параметри за евалуацију и процењивање су добијени из статистичких извештаја од стране здравствених установа (број посета и кадрови), а нормативи су рачунати према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе.

Служба опште медицине

Према подацима Института за јавно здравље Србије “др Милан Јовановић” - Батут (процена становништва 2023. године), број одраслог становништва на територији Сремског округа је 230.118. У службама опште медицине на територији Сремског округа у 2024. години, запослено је укупно 377 здравствених радника, од чега 149 доктора, 211 медицинске сестре-техничари са средњом стручном спремом и 17 са вишом стручном спремом. На територији округа, постигнута је задовољавајућа покривеност становништва, јер је један лекар на просечно 1.598 становника (норматив је један лекар на 1.600 становника). Када посматрамо посете код лекара у овој служби за 2024. годину на територији Срема, укупан број је 1.155.127, што на годишњем нивоу по лекару износи 8.021 (норматив је 7.350) што говори у прилог оптерећености лекара у овој служби. Сваки лекар у служби имао је просечно 36 посета на дан (норматив - 35 посета дневно).

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Служба за здравствену заштиту предшколске деце

Према подацима Института за јавно здравље Србије “др Милан Јовановић” - Батут (процена становништва 2022. година) број деце узраста до 6 година је 18.469. Према статистичким извештајима за период 2024. године здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље Сремска Митровица, у домовима здравља при диспанзерима за предшколску децу на територији Сремског округа у 2024. години запослено је укупно 23 доктора медицине (20 специјалиста педијатрије, 3 су на специјализацији), 35 медицинских сестара-техничара са средњом стручном спремом и 8 са вишом стручном спремом. У Срему је постигнута задовољавајућа покривеност од једног лекара на 803 деце (норматив један лекар на 850 деце предшколског узраста). Када се анализирају посете у овој служби за 2024. годину за територију Срема, укупан број посета код лекара у ординацији је 135.024 (151.857 у 2023. години), што по лекару износи 5.873 (6.903 у 2023. години), (норматив је 6.300 посета на годишњем нивоу). Просечан број посета по лекару дневно је 27 (норматив је 30 посета на дан).

Служба за здравствену заштиту школске деце

Према подацима Института за јавно здравље Србије “др Милан Јовановић” - Батут (процена становништва 2023. година) број школске деце је 35.757. Према статистичким извештајима здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље, служба за здравствену заштиту школске деце на територији Сремског округа за посматрану годину има запослено укупно 28 лекара (13 специјалиста, 6 на специјализацији и 9 доктора опште медицине), 30 са средњом стручном спремом, од тога 28 медицинских сестара са средњом стручном спремом и 4 са вишом стручном спремом. Имајући ово у виду, постигнута је задовољавајућа покривеност од једног лекара на просечно 1.227 деце школског узраста (норматив један лекар на 1.500 деце школског узраста). Укупан број посета за 2024. годину у овој служби на територији Сремског округа је 140.813 (144.021 у 2023. години). Просечан број посета по лекару за ове службе Сремског округа износи 5.029, норматив је 6.300 на годишњем нивоу. Дневно по лекару просечан број посета је 23 (норматив је 30).

Служба за здравствену заштиту жена

У 2024. години, на територији Сремског округа, укупан број систематских прегледа у овој служби био је 24.655. Број контролних прегледа у 2024. години био је 18.453. Укупан број посета у гинеколошким ординацијама за 2024. годину Сремског округа је је 74.068 (61.523 у 2023. години), од тога првих посета је 26.518.

Укупан број посета у Саветовалишту за планирање породице у 2024. години на територији Срема је 28.708, од чега је 2.772 прве посета.

Према подацима Института за јавно здравље Србије “др Милан Јовановић” - Батут (процена становништва 2022. година) број жена од 15 и више година је 119.892. Према статистичким извештајима здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље у овим службама домова здравља Сремског округа, у 2024. години запослено је 19 лекара, од тога 13 специјалиста и 6 на специјализацији, 27 са средњом стручном спремом, о тога 21 медицинска сестра/техничар са средњом стручном спремом и 2 са

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

вишом стручном спремом. На округу је постигнута покривеност од једног гинеколога на просечно 6.310 жена животне доби од 15 и више година (норматив је један гинеколог на 6.500 жена). Укупан број посета је 74.068, што просечно по лекару износи 3.898. Просечан број посета по лекару на дан износи 18 посета.

Болничка здравствена заштита

Право на стационарно лечење у установама секунадарне здравствене заштите на територији Сремског округа остварило је укупно 23.550 болесника од планираних 18.828. На укупно 898 постеља у болницама округа остварено је укупно 226.330 болничких дана, са просечном заузетости од око 81%. Лечење болесника трајало је у просеку 19 дана (најдуже у специјалној болници Стари Сланкамен 32 дана, док је у Општој болници Сремска Митровица 4,91 дана). На нивоу округа, стационарну здравствену заштиту пружало је укупно 210 лекара, 769 медицинских сестара и 6 здравствених сарадника, као и 78 административних и 263 техничко помоћна радника.

ОБОЛЕВАЊЕ И УМИРАЊЕ ОД МАЛИГНИХ БОЛЕСТИ У СРЕМУ У ПЕРИОДУ 2019.-2023.

Расположиви подаци о броју оболелих и умрлих од малигнух болести у Срему за 2024. годину су непотпуни (унос података је у току) за валидну анализу у погледу реалне учесталости оболевања и умирања од ових болести. Из тих разлога, користили су се подаци из регистра за рак за Сремски округ, за период 2018-2023. године.

Према расположивим подацима Регистра за рак Завода за јавно здравље Сремска Митровица, тренд оболевања у посматраном периоду од малигнух болести у сремском округу је стабилан (табела 28). Мање годишње варијације могу се објаснити првенствено неуједначеним пријављивањем малигнух неоплазми на терену, док су на број и структуру регистрованих обољења и смрти од малигнух неоплазми утицај имали: организовани скрининг карцинома дојке, грлића материце и колоректалног карцинома као и рад онколошког одсека у Општој болници Сремска Митровица уз увођење иновативних протокола лечења и савремене медикаментозне терапије.

Табела 28: Број оболелих и стандардизована инциденција оболевања од малигнух болести у Срему у периоду - 2023. година

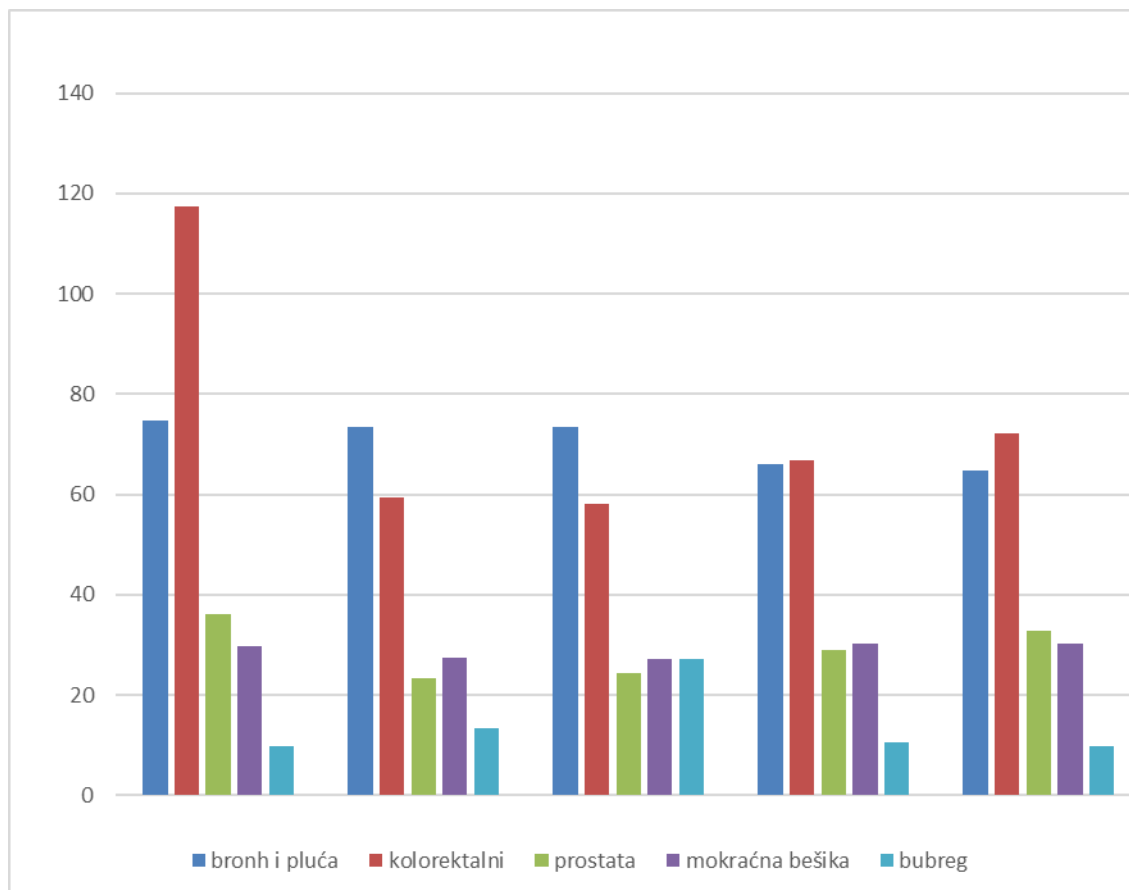
Година	Број новооболелих мушкараца	Inc/100000	Број новооболелих жена	Inc/100000
2023.	1006	333,8	853	299,9

Водећа локализација код мушкараца оболелих од малигнух неоплазми у Срему у периоду 2019-2023. године су плућа, затим колон и ректум, на трећем месту су карциноми простате, затим карцином мокраћне бешике, док је на петом месту карцином бубрега (графикон број 7). Уочава се да је колоректални карцином на првом месту по

учесталости у 2023. години, што се највероватније може објаснити интензивирањем организованог скрининга на територији округа.

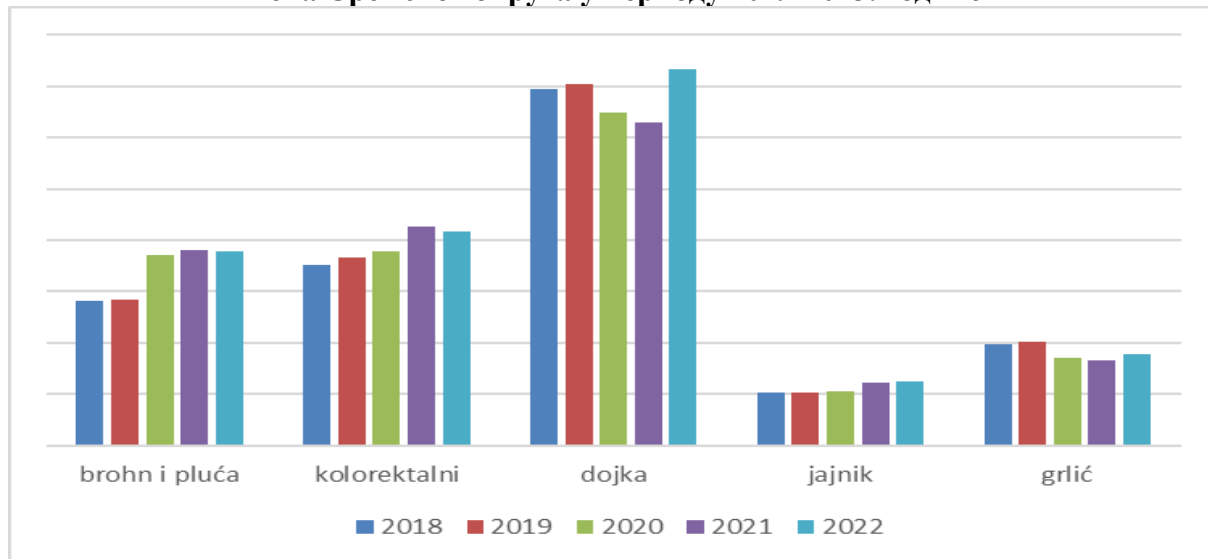
Графикон број 7. : Водеће локализације оболевања од малигнух неоплазми код мушкараца Сремског округа у периоду 2019-2023. године

Код жена у истом периоду, малигни процес је најчешће био локализован на дојци, колону и ректуму, плућима, као и на грлићу материце и јајницима (графикон број 8):

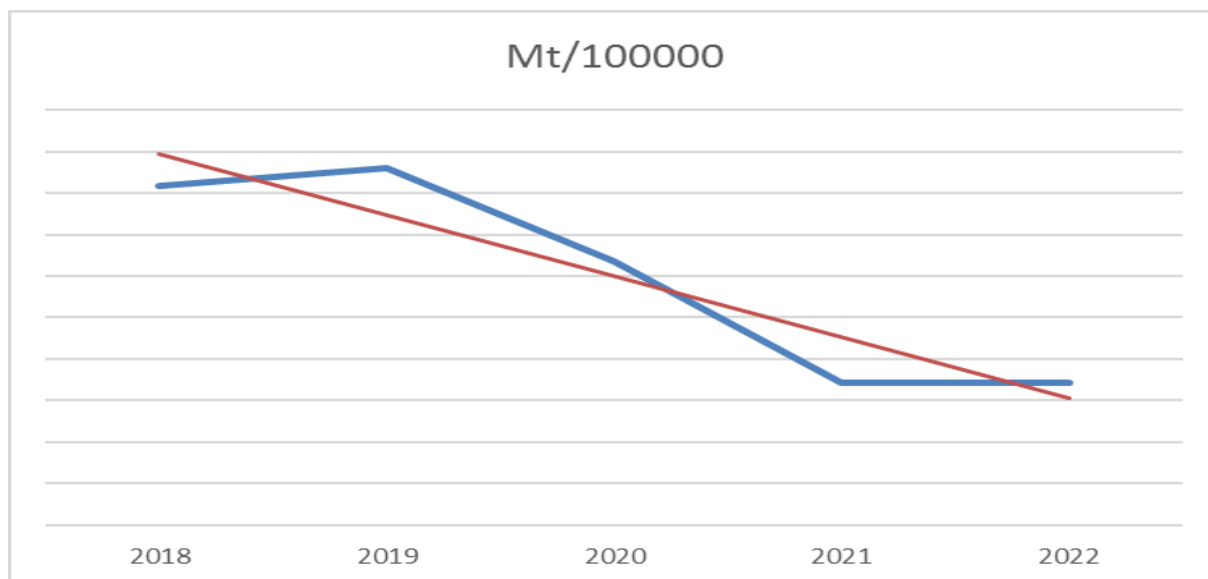

Графикон број 8. : Водеће локализације оболевања од малигнух неоплазми код жена Сремског округа у периоду 2019-2023. године

Ова структура прати структуру оболевања у Републици Србији и европском региону. И поред годишњих варијација, које се могу приписати неуједначеном и неквалитетном пријављивању, у посматраном периоду се уочава опадање умирања од малигнух неоплазми код мушкараца.

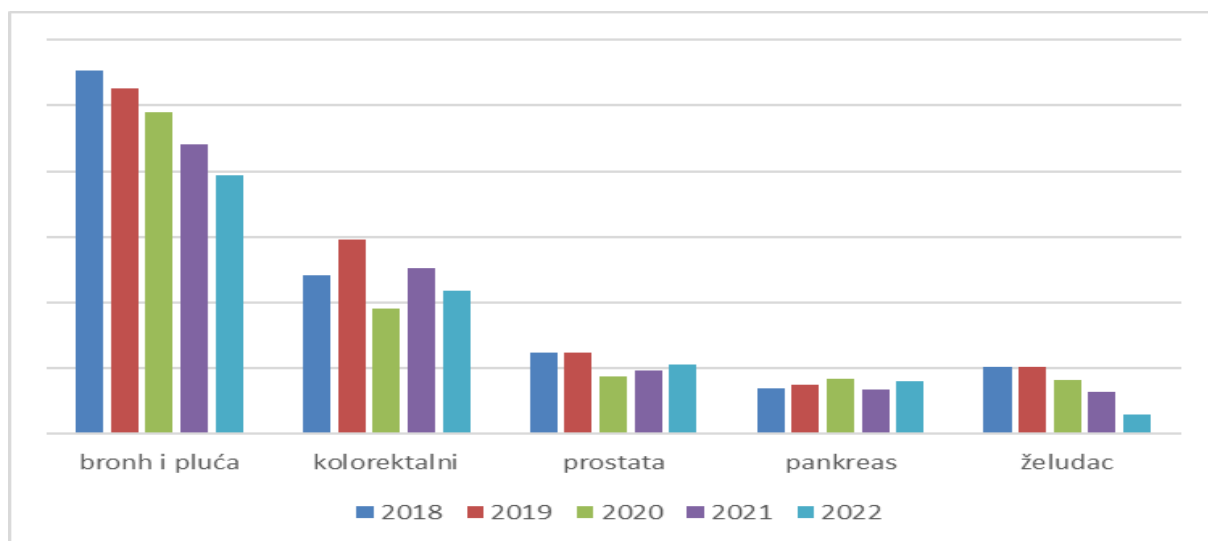
Графикон број 9. : Стопа морталитета од малигнух неоплазми код становника Сремског округа мушког пола у периоду 2019-2023. године

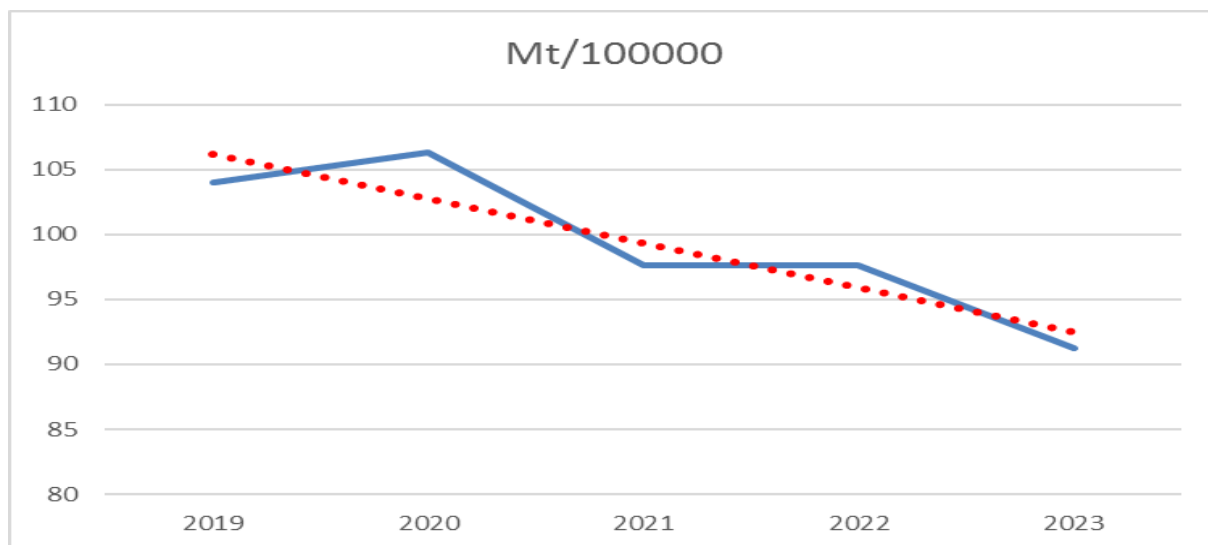
У посматраном периоду, мушкарци су најчешће умирали од малигнух неоплазми бронха и плућа, колоректалног карцинома, простате, панкреаса и желуца (графикон број 10):

Графикон број 10. : Водеће локализације умирања од малигнух неоплазми код мушкараца Сремског округа у периоду 2019-2023. године

Што се тренда умирања код жена тиче, у посматраном периоду се такође уочава пад стопе умирања од малигнух неоплазми код жена.

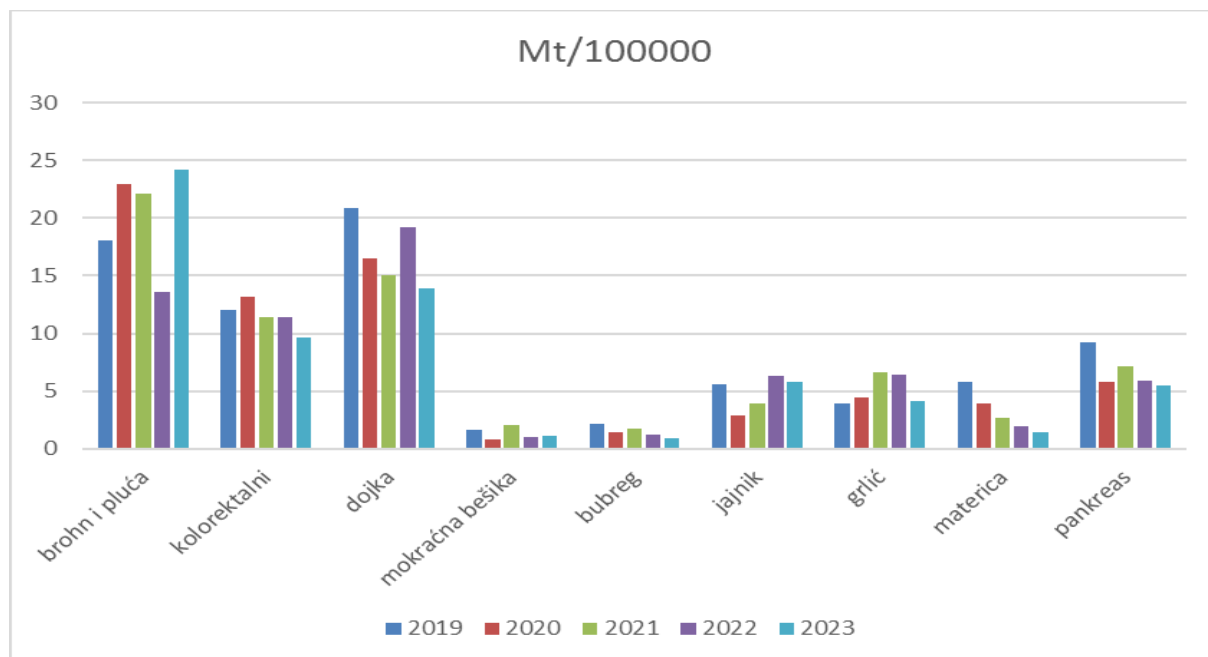
Графикон број 11: Стандаризована стопа морталитета од малигнух неоплазми код становника сремског округа женског пола у периоду 2019.-2023. године

Када је у питању полно специфични морталитет, рак плућа преузео је водеће место од рака дојке је најчешћи малигни тумор у оболевању и умирању од малигнух болести код жена у Срему у истом периоду (графикон број 12). Ово се може објаснити ранијим откривањем и ефикаснијим лечењем карцинома дојке.

Графикон број 12. - Водеће локализације умирања од малигнух неоплазми код жена Сремског округа у периоду 2019.-2023. године

Малигни тумори дебелог црева и ректума у Срему друга су по учесталости локализација рака у оболевању и умирању код мушкараца, односно, трећи по учесталости у оболевању и умирању од малигнух тумора код жена. Рак мокраћне бешике је током периода 2019.-2023. године био четврти по учесталости малигни тумор у оболевању међу мушкарцима. Рак простате је већ дужи низ година трећи по учесталости малигни процес у структури оболелих и умрлих мушкараца у посматраном периоду. Увођењем иновативних протокола лечења који су у области рада онколошког одсека, довело је до тренда пада морталитета од малигнух неоплазми. Даљим радом на превенцији и раном откривању малигнух неоплазми, уз постојећи третман оболелих, може се утицати не само на продужење животног века, већ и квалитета живота онколошких болесника.

ПОДАЦИ О ОБОЛЕВАЊУ И УМИРАЊУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У СРЕМУ У 2024. ГОДИНИ

Од 01.01.2022. године заразне болести се пријављују електронски, уносом у базу података - Сервис јавног здравља. Доступни подаци су самим тим теже упоредиви. Варијације се приписују променом у начину пријављивања и променљивом броју пријављених обољења од респираторних болести.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

**Табела 29: Инциденција оболевања и морталитет од заразних болести
- 2024. година -**

Година	Број оболелих	Inc/100 000	Број умрлих	Mt/100 000
2024.	5.633	2000,49	7	2,47

И током 2024. године регистрован је велики број оболелих од грипа/обољења сличних грипу (највећи удео у броју оболелих – 88,08% регистрованих случајева заразних болести).

ПОДАЦИ О ОБОЛЕВАЊУ ОД БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ВАЗДУХОМ

Најзаступљенија обољења из ове групе су COVID 19 инфекција и туберкулоза (табела број 30).

**Табела 30: Број оболелих и инциденција оболевања од болести које се преносе
ваздухом**

Година	Број оболелих	Inc/100 000
2024.	469	165,97

**ПОДАЦИ О ОБОЛЕВАЊУ ОД БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ХРАНОМ,
ВОДОМ И БОЛЕСТИ УЗРОКОВАНЕ ОКРУЖЕЊЕМ**

У укупном броју оболелих од заразних болести у посматраном периоду цревне заразне болести заузимају друго место. Најзаступљенија болест из ове групе је Enteritis salmonelosa (A02.0).

**Табела 31: Број оболелих и инциденција оболевања од болести које се преносе
храном, водом и болести узроковане окружењем**

Година	Број оболелих	Inc/100 000
2024.	78	27,7

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД ПОЛНО ПРЕНОСИВИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Полно преносиве болести су на петом месту по броју регистрованих случајева. Најчешће регистровано обољење је сифилис.

Табела 32: Број оболелих и инциденција оболевања од сексуално преносивих заразних болести

Година	Број оболелих	Inc/100 000
2024.	22	7,81

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД ЗООНОЗА

Током 2024. године регистрована су три случаја оболевања од болести које преносе животиње.

Табела 33: Број оболелих и инциденција оболевања од зоонозе

Година	Број оболелих	Inc/100 000
2024.	3	1,07

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД ГРИПА

Подаци се односе на лабораторијски потврђене случајеве обољења грипа и обољења слична грипу обзиром да из базе података није било могуће извући податак о броју пријављених акутних респираторних инфекција.

Табела 34: Број оболелих и инциденција оболевања од обољења сличних грипу

Година	Број оболелих	Inc/100 000	Број вакцинисаних лица
2024.	4.972	1.759,7	15.047

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД ВАКЦИНАМА ПРЕВЕНТАБИЛНИХ БОЛЕСТИ

У укупном броју оболелих од заразних болести у посматраном периоду вакцинама превентабилне болести заузимају треће место. Током 2024. године водећа вакцинама превентабилна болест била је велики кашаљ.

Табела 35: Број оболелих и инциденција од вакцинама превентабилних болести

Година	Број оболелих	Inc/100 000
2024.	46	16,28

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНЕ ИМУНИЗАЦИЈЕ У СРЕМСКОМ ОКРУГУ

Имунизација обавезним вакцинама у Сремском округу се одвијала континуирано на свим вакциналним пунктовима.

Током 2024. године, није постигнут задовољавајући вакцинални обухват (преко 95%) првом и другом дозом ММР вакцине /у другој и седмој години живота/, вакцином против хепатитиса Б, првом ревакцином против пнеумокока и трећом ревакцином против дифтерије и тетануса.

Вакцинални обухват лица изложених одређеним заразним болестима, лица у посебном ризику као и лица запослених у здравственим установама је годинама уназад незадовољавајући.

РЕГИОНАЛНИ РЕГИСТРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ ХРОНИЧНИХ НЕЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Показатељи о оболевању од хроничних незаразних болести на територији Сремског округа добијају се из Регистара који се воде у Заводу за јавно здравље Сремска Митровица и то:

- Регистар за акутни коронарни синдром,
- Регистар за дијабетес мелитус и
- Регистар за малигне болести.

Вођење популационих регистара је основни део сваког националног програма за контролу хроничних незаразних болести. У регистар се уносе подаци о сваком новооткривеном случају обољења на територији округа. Сам процес регистрације подразумева организовано прикупљање, унос, чување, анализу и интерпретацију података о новооткривеним случајевима обољења.

Основна улога Регистара је:

- утврђивање инциденције по узрасту, полу, месту оболевања,
- континуирано праћење кретања стопа инциденције током времена,
- анализа стопе преживљавања,
- утврђивање директних и индиректних трошкова лечења насталих због привремене или трајне онеспособљености или превремене смрти.

Вођење Регистара има огроман јавно-здравствени значај, јер обезбеђује:

- процену оптерећења друштва хроничним незаразним болестима на националном нивоу,
- планирање здравствене заштите (опреме, кадрова, простора)
- израду превентивних стратегија и програма превенције, формулисање здравствене политике
- евалуацију спроведених програма.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

АКУТНИ КОРОНАРНИ СИНДРОМ

Под акутним коронарним синдромом подразумевају се акутни инфаркт миокарда, нестабилна ангина пекторис и изненадна срчана смрт.

*Показатељи оболевања

Према подацима Регистра за акутни коронарни синдром у Сремском округу је током 2022. године пријављено укупно 604 случајева акутног коронарног синдрома. Број новооболелих, нестандардизована инциденција и стандардизована инциденција на 100.000 становника (на популацију света) у 2022. години приказане су у табели 36.

Табела 36 - Број новооболелих, нестандардизована инциденција и стандардизована инциденција на 100.000 становника (на популацију света) - 2022. година -

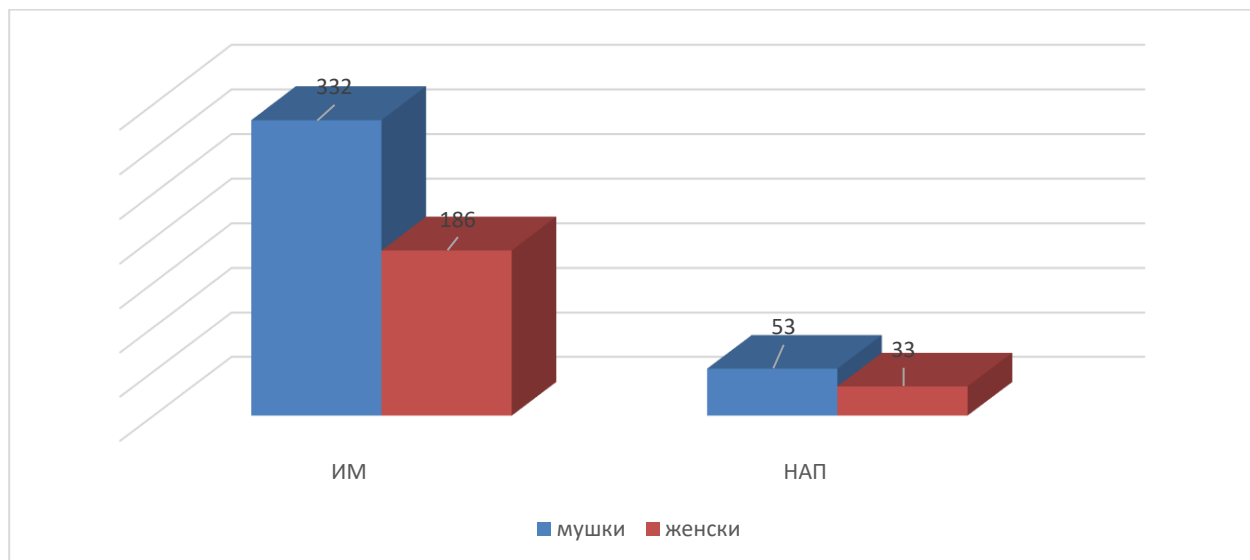
Р.број	година	Број новооболелих	Нестандардизована инциденција на 100.000	Стандардизована инциденција на 100.000 (популација света)
Акутни коронарни синдром				
1.	2022.	604	213,8	91,4

Што се тиче оболевања од инфаркта миокарда, према подацима Регистра за акутни коронарни синдром у Сремском округу је током 2022. године пријављено укупно 518 новооболелих особа, од тога је 64% мушкараца. Највећи број пријављених случајева припада популацији старијој од 75 година. Стандардизована стопа инциденције (популација света) износи 79,7 на 100.000 становника, а нестандардизована стопа износи 183,3 на 100.000 становника.

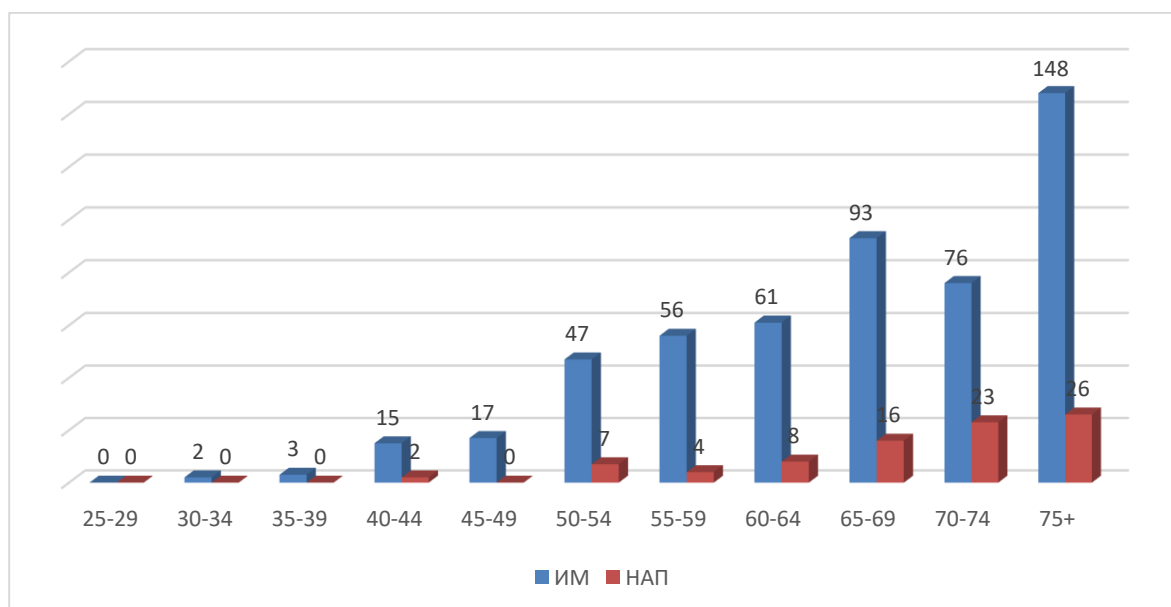
Током 2022. године пријављено је укупно 86 новооболелих од нестабилне ангине пекторис, са већим учешћем мушког пола. Највећи број пријављених случајева припада популацији од 70 -74 година. Стандардизована стопа инциденције (популација света) износи 11,7 на 100.000 становника, а нестандардизована стопа износи 30,4 на 100.000 становника. Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према полу и старости у 2022. години приказан је на графиконима 13 и 14.

Графикон број 13. – Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према полу у 2022. години

Графикон број 14. – Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према старости у 2022. години

Стопа инциденције од акутног коронарног синдрома према узрасту (0-75) износи 213,8 на 100.000 становника (нестандардизована) и 91,4 на 100.000 становника (стандардизована на популацију света).

***Показатељи умирања**

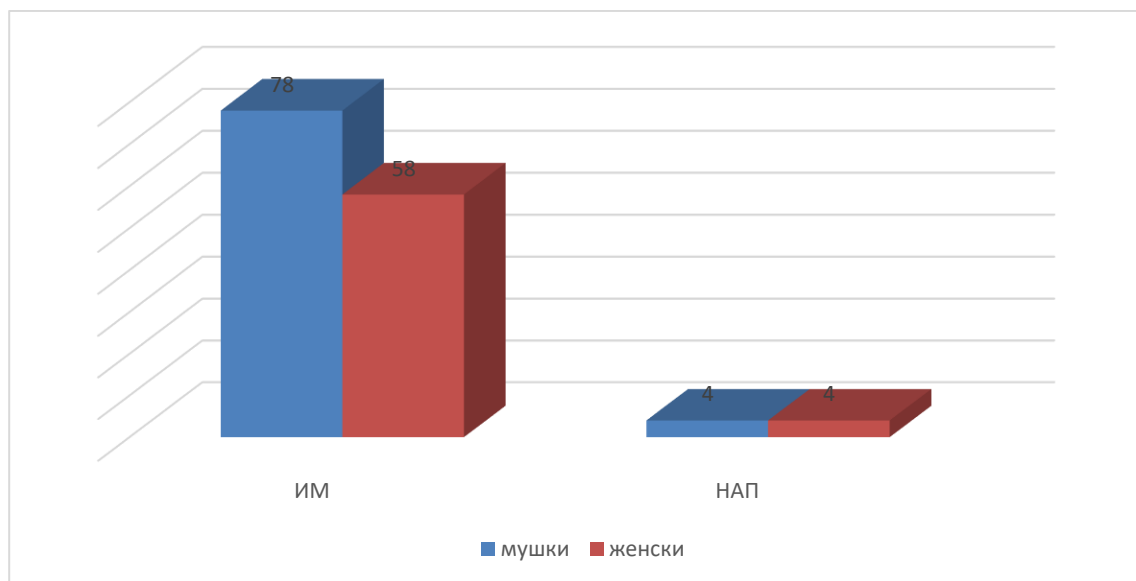

Према подацима Регистра за акутни коронарни синдром у Сремском округу је током 2022. године умрло укупно 144 особа од акутног коронарног синдрома, са стопом морталитета 51 на 100.000 становника 0-75 година (нестандардизована) и 18,6 на 100.000 становника (стандардизована на популацију света).

Укупан број умрлих од инфаркта миокарда у 2022. години износио је 136 од тога 78 мушкараца и 58 жена. Стандардизована стопа морталитета инфаркта миокарда (популација света) износи 17,8 на 100.000 становника.

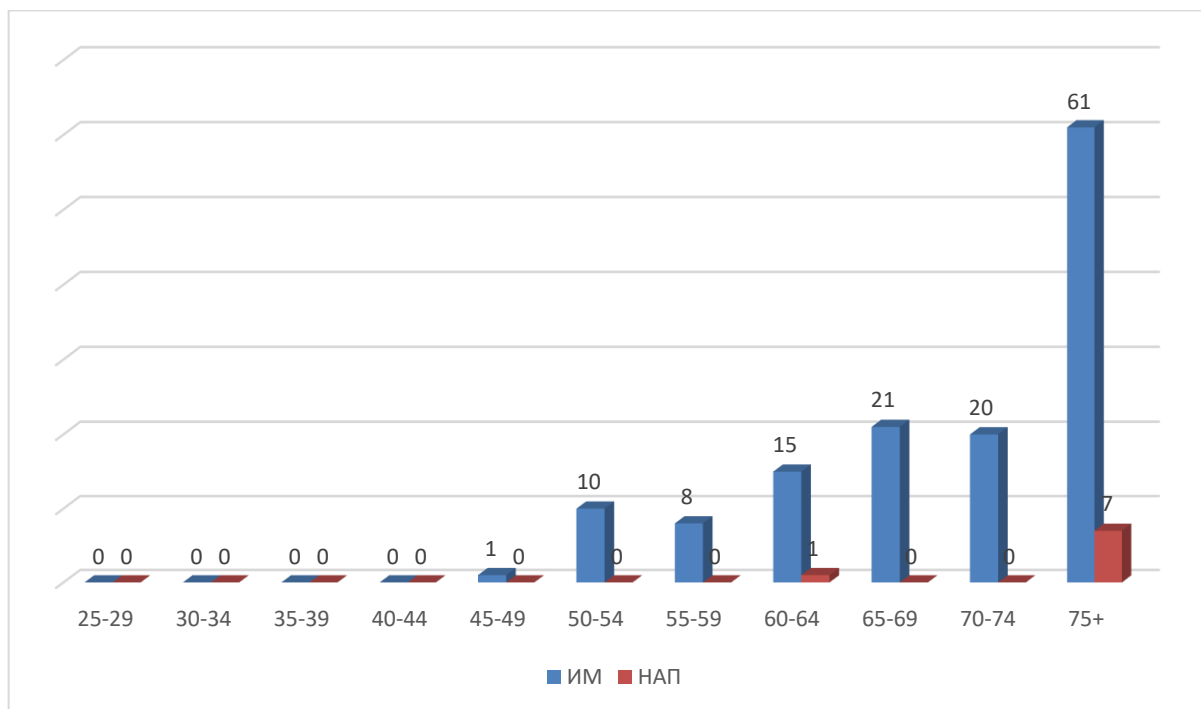
Укупан број умрлих од нестабилне ангине пекторис је 8, са подједнаким учешћем међу половима. Стандардизована стопа морталитета нестабилне ангине пекторис (популација света) износи 0,8 на 100.000 становника. Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према полу и старости у 2022. години приказан је на графиконима 15 и 16.

Графикон број 15. – Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према полу у 2022. години

Графикон број 16. – Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према старости у 2022. години

ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС

***Показатељи оболевања**

Према подацима Регистра за дијабетес мелитус у Сремском округу је током 2022. године пријављено укупно 5 новооболелих од дијабетеса типа I (0-14 година) и 620 новооболелих од дијабетеса типа II. Број новооболелих и стопе инциденције у 2022. години приказане су у табели број 37.

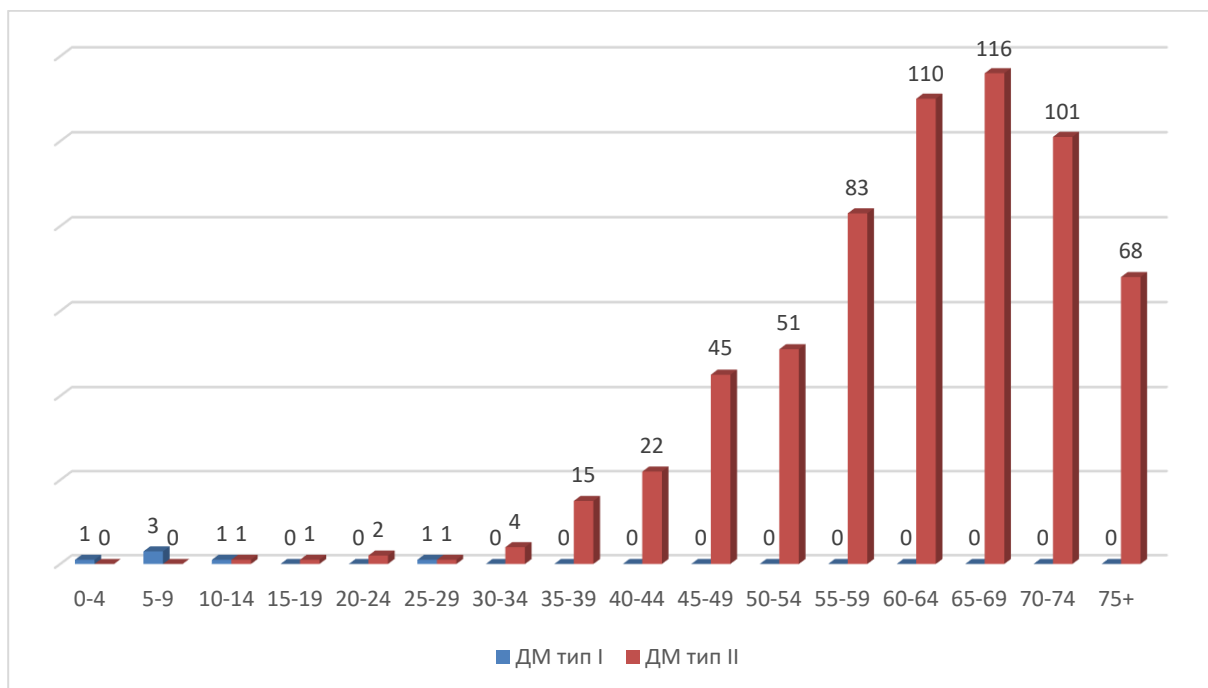
Табела 37. Број новооболелих и стопе инциденције - 2022. година

Показатељ				
Р.број	Година	Број новооболелих	Нестандардизована инциденција на 100.000	Стандардизована инциденција на 100.000 (популација света)
Тип 1 дијабетес (0 – 14 година)				
1.	2022.	5	12,3	12,1
Тип 2 дијабетес (0 – 75+ година)				
1.	2022.	620	219,4	111,4

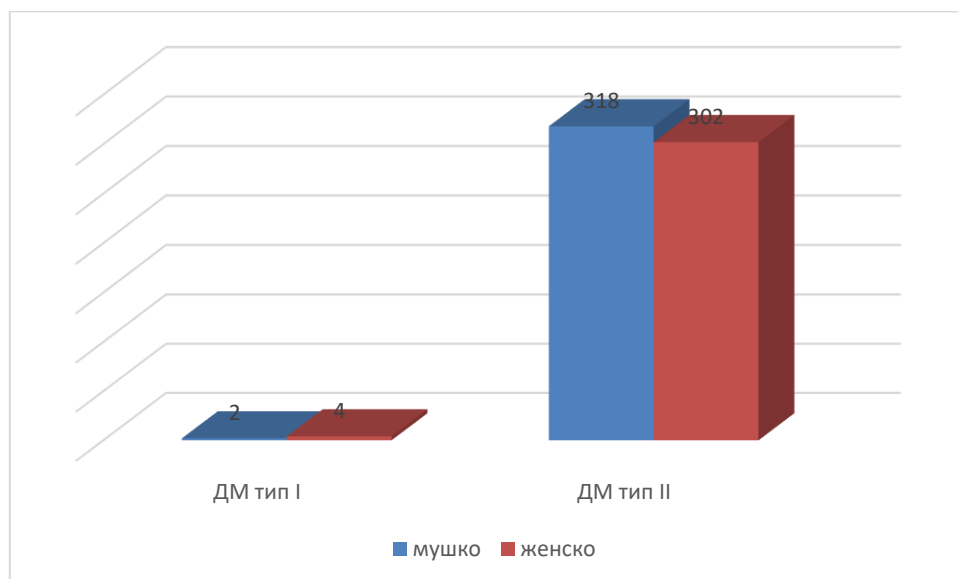

Највећи број новооболелих је међу дечијом популацијом узраста 5-9 година, укупно 3 случајева ДМ типа I и међу старијима узраста 65-69 године, 116 случајева (графикон број 17).

Графикон број 17. Број новооболелих од дијабетеса типа I и типа II према узрасту 2022. године

Графикон број 18. - Однос полова међу оболелима од дијабетеса 2022. године

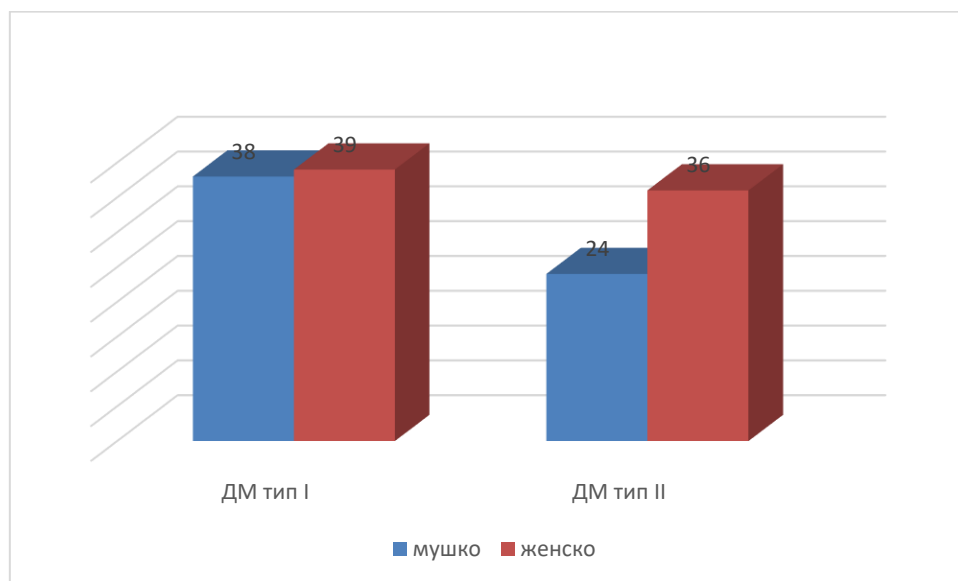

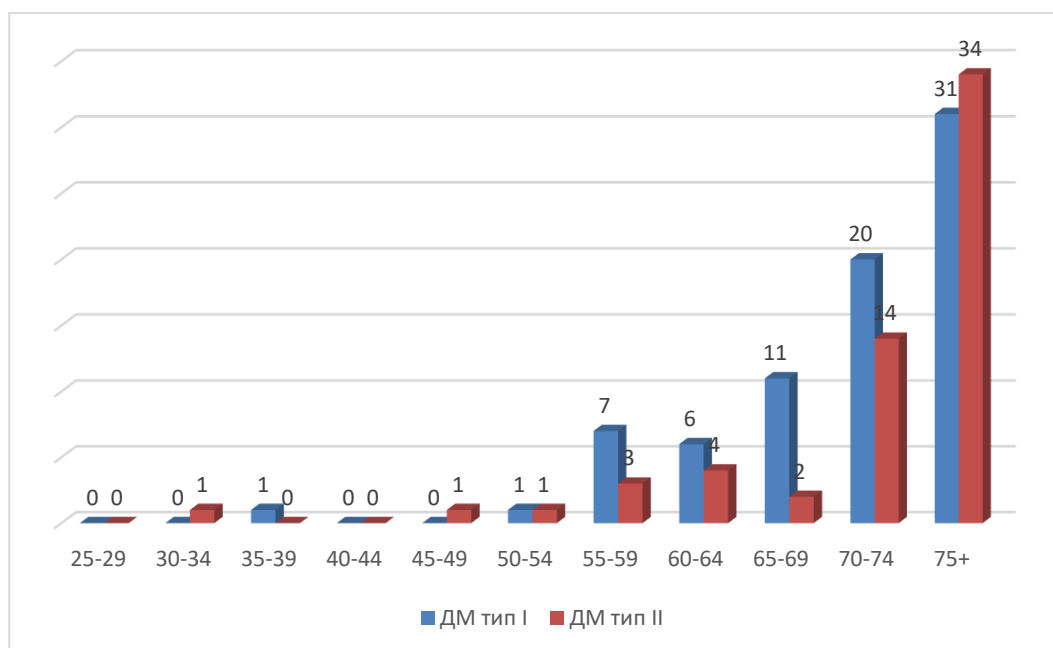
*Показатељи умирања

Током 2022. године у Сремском округу је умрло укупно 77 особа од шећерне болести типа I и 60 особа од шећерне болести типа II. Однос полова међу оболелима приказан је на графикану број 18, међу умрлима приказан је на графикану број 19, а према узрасту на графикану број 20.

Графикон број 19. - Однос полова међу умрлима од дијабетеса 2022. године

Графикон 20. - Број умрлих према узрасним групама од оба типа дијабетес мелитуса у 2022. години

Број умрлих, као и стопе mortalитета од оба типа шећерне болести приказани су у табели број 38.

Табела 38 - Број умрлих и стопе mortalитета од шећерне болести 2022. година

Показатељ			
Година	Број умрлих	Нестандардизована стопа mortalитета на 100.000	Стандардизована стопа mortalитета на 100.000 (популација света)
Тип 1 дијабетес			
2022.	77	27,3	9,5
Тип 2 дијабетес (0 – 75+ година)			
2022.	60	21,2	7,2

ХИГИЈЕНА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У области хигијене и заштите животне средине, Завод за јавно здравље Сремска Митровица је у 2024. години наставио да врши надзор над централним градским водоводима, сеоским водоводима, јавним водним објектима, као и намирницама у складу са Законом, у свим градовима и општинама Сремског округа.

У току 2024. године, као и предходних година, вршена је :

- Контрола квалитета вода са централних, сеоских, школских и јавних водних објеката
- Контрола санитарно-хигијенских услова у школским, предшколским и другим наставним објектима, објектима колективне исхране и стационарним здравственим установама
- Контрола здравствене безбедности хране у објектима колективне исхране (предшколски, школски, интернатски, студентски, раднички и болнички ресторани)
- Контрола хигијенског стања и стерилизације у здравственим установама у циљу спречавања и сузбијања болничких инфекција
- Хигијенско-санитарни надзор прихватних центара у општини Шид (Принциповац)

ВОДОСНАБДЕВАЊЕ

Централна градска подручја на територији Сремског управног округа (Сремска Митровица, Рума са Иригом и Врдником, Шид, Стара Пазова са Новом Пазовом, Пећинци, Инђија) снабдевају се водом за пиће преко градских водовода. На свим централним водоводима успостављене су зоне санитарне заштите. Пречишћавање сирове воде обавља се у Сремској Митровици и Руми. На свим централним градским водоводима успостављена је континуирана дезинфекција воде и обавља се систематска контрола здравствене исправности воде за пиће.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511 Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

У току 2024. године на подручју Сремског управног округа са свих централних градских водовода узето 1.817 узорка воде за пиће за анализу на основни микробиолошки преглед од чега је 263 (14,47%) било микробиолошки неисправно. Узроци неисправности су биле аеробне мезофилне бактерије, колиформне бактерије, *Streptococcus faecalis* и *Pseudomonas aeruginosa*. У физичко-хемијском прегледу, од укупно 1.699 узорка, било је неисправно 602 (35,43%) узорка. Најчешћи узрок физичко-хемијске неисправности је: манган, гвожђе, мутноћа и боја. У 55 села грађани се снабдевају водом за пиће из 53 локална водовода. На овим водоводима успостављене су зоне санитарне заштите и врши се континуирана контрола хигијенске исправности воде за пиће. Континуирана дезинфекција воде на поменутиим водоводима се редовно обавља.

У току 2024. године на подручју Сремског управног округа из сеоских водовода узето је на анализу на основни микробиолошки преглед 1.284 узорка воде и од тога је 303 (23,60%) било неисправно. Најчешћи узроци микробиолошке неисправности су биле аеробне мезофилне бактерије, колиформне бактерије, *Pseudomonas aeruginosa* и *Streptococcus faecalis*.

У физичко-хемијском прегледу, од укупно 1.069 узорка, било је неисправно 380 (34,89%) узорка. Најчешћи узрок физичко-хемијске неисправности је: манган, гвожђе, мутноћа, боја, док је повећана концентрација нитрита утврђена у 29 узорка. На подручју Сремског управног округа у току 2024. године контрола воде за пиће из локалних водних објеката који служе за јавно водоснабдевање, обављана је у 76 од 99 објеката.

У 2024. години извршено је испитивање воде са јавних чесама на територији града. Узорковано је 233 узорка воде са 56 артерских чесама, од чега је 83 (35,62%) узорка физичко-хемијски неисправно. Најчешћи узроци неисправности су: манган, гвожђе, мутноћа, мирис, боја и арсен. Повећана вредност концентрације арсена је утврђена у 19 узорка и то у Сремској Рачи, Ноћају, Равњу, Мачванској Митровици и Кузмину. Микробиолошка исправност је испитана у 240 узорка воде, од чега је 11 (4,58%) узорка било неисправно. Најчешћи узроци неисправности су: аеробни мезофилни микроорганизми, *Pseudomonas aeruginosa* и *Streptococcus faecalis*. Сва испитивања извршена су током четири квартала 2024. године. Резултати о здравственој исправности воде за пиће, редовно су објављивани на сајту Завода за јавно здравље Сремска Митровица. Потребно је даље праћење нивоа садржаја арсена у води, у одређеним временским интервалима, као и на годишњем нивоу, а за то време дате су препоруке да се не користи вода са тих чесама већ из градског/сеоског водовода.

КВАЛИТЕТ БАЗЕНСКЕ ВОДЕ

У 2024. године је извршено испитивање воде базена у Сремском управном округу. Испитано је укупно 149 узорка воде затворених базена на параметре показатеље здравствене исправности према Правилнику о здравственој исправности базенских вода, Сл.гласник РС бр. 30/2017 и 97/2017 и сви су били здравствено исправни, док је на параметре здравствене безбедности базенске воде испитано укупно 228 узорка, 25 (11%) је било неисправно. Најчешћи узроци неисправности су повећан укупан број колиформних бактерија, присуство микроорганизма *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli* и *Staphylococcus aureus* и у два узорка је утврђена повећана концентрација трихалометана. Сви извештаји су прослеђени корисницима и надлежној санитарној инспекцији који су у случајевима здравствене неисправности воде затвореног базена предузели одговарајуће мере.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511 Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Испитано је укупно 63 узорка воде оторених базена на параметре показатеље здравствене исправности према Правилнику о здравственој исправности базенских вода, Сл.гласник РС бр. 30/2017 и 97/2017 и сви су били здравствено исправни, док је на параметре здравствене безбедности базенске воде испитано укупно 79 узорака, 12 (15,19%) је било неисправно. Најчешћи узроци неисправности су повећан укупан број колиформних бактерија, присуство микроорганизама *Pseudomonas aeruginosa* и *Escherichia coli*. Сви извештаји су прослеђени корисницима и надлежној санитарној инспекцији који су у случајевима здравствене неисправности воде отвореног базена предузели одговарајуће мере.

ДИСПОЗИЈА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА

Градске депоније смећа

Сремски округ од 6 општина и једног града, има само једну Регионалну депонију на локацији града Сремска Митровица и то заједничку са општином Шабац. Депонија има статус еколошко санитарна јер ради по свим еколошким принципима. То значи да постоји контролисано насипање и прекривање смећа, слој по слој и што је уграђен систем одвођења отпадних и процедних вода из депоније. Општина Инђија гради депонију која ће такође бити хигијенска и еколошки прихватљива. Остале градске депоније (Шид, Рума, Ириг, Стара Пазова и Пећинци) имају своје централно место одлагања отпада које је нехигијенско и са делимичним насипањем тј. прекривањем смећа.

Сеоске депоније смећа

Коначна диспозиција чврстих отпадних материја из сеоских насеља обавља се организовано. Јавно комунална предузећа сваке општине су задужена за одношење смећа из сеоских насеља општине. Јавно комунална предузећа Сремска Митровица планираном динамиком у току недеље са типским возилима реализују сакупљање и одвожење чврстих отпадних материја на депоније смећа.

Комуналне радне организације других општина у свим насељима располажу са типским возилима за сакупљање и одвожење чврстих отпадних материја на депоније смећа. Такође утврђеном динамиком једном недељно се сакупља и одвози смеће ван села. Иако је на територији целог округа организовано и контролисано одношење смећа ипак постоје у насељима и дивља сметилишта ван села. Сметилишта су најчешће поред локалних пољских путева и мањих водних канала и ремете еколошки статус земљишта и вода локације. Ова неконтролисана сметилишта са аспекта угрожавања квалитета животне средине представљају перманентну опасност за загађење животне средине (земљишта, воде, ваздуха). Детаљни приказ стања коначне диспозиције чврстих отпадних материја дат је у табелама 39. и 40.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела 39. Коначна диспозиција отпадних материја- градске депоније

Редни број	ОПШТИНА	НАСЕЉЕ	ДЕПОНИЈА							
			Има	Нема	Хигијенска		Контролисано насипање		Типска возила	
					Да	Не	Да	Не	Да	Не
1	Ср.Митровица	25	1	0	1		1	0	1	0
2	Инђија	11	1	0		1	1	0	1	0
3	Ириг	13	1	0		1	1	0	1	0
4	Рума	17	1	0		1	1	0	1	0
5	Стара Пазова	9	1	0		1	1	0	1	0
6.	Пећинци	15	1	0		1	1	0	1	0
7.	Шид	19	1	0		1	1	0	1	0
Укупно		109	7	0	1	6	7	0	7	0

Табела број 40 Коначна диспозиција чврстих отпадних материја- сеоске депоније

Редни број	ОПШТИНА	Број насеља	ДЕПОНИЈА		ГДЕ СЕ БАЦА СМЕЋЕ		
			Да	Не	Ван села	У водоток	У двориште
1	Сремска Митровица	23	23	-	23	-	-
2	Шид	18	18	-	18	-	-
3	Рума	16	16	-	16	-	-
4	Стара Пазова	8	8	-	8	-	-
5	Ириг	12	12	-	12	-	-
6	Инђија	10	10	-	10	-	-
7	Пећинци	14	14	-	14	-	-
Укупно		101	101	-	101	-	-

Предлог за побољшање система управљања отпадом у Региону

Законом о управљању отпадом (Сл.гл.РС бр.36/2009,88/2010 и 14/2016) дефинисан је начин управљања отпадом којим се обезбеђује најмањи ризик по угрожавање живота и здравља људи и животне средине.

На основу националне стратегије управљања отпадом усвојени су плански документи којим се оцењује стање управљања отпадом, одређују дугорочни циљеви и

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

обезбеђују услови за рационално и одрживо управљање отпадом. Ти плански документи су Стратегија управљања отпадом, Национални планови за појединачне токове отпада, Регионални план управљања отпадом и Локални план управљања отпадом (општински план).

Сагласно са Законом, Локалне самоуправе морају имати Локални план управљања отпадом којим се организује процес управљања отпадом на нивоу општине. Сврха израде плана је дугорочно успостављање одрживог система за управљање отпадом, на начин који има минималан штетан утицај на животну средину и здравље садашњих и будућих генерација, уз рационално коришћење ресурса и поштовање еколошких принципа управљања отпадом, а уз кординисано учешће свих субјеката управљања отпадом – републичке власти, локалних власти општине учеснице, домаћинства, привредних и комерцијалних организација, приватног сектора и наравно контролу над свим токовима отпада од настајања, раздвајања, сакупљања, транспорта, третмана и депоновања.

Први корак у имплементацији локалног плана управљања отпадом јесте формирање зелених острва са типским контејнерима за папир, стакло, ПЕТ амбалажу, стакло. То су локацијски одабрана места у насељу на којима ће се постепено уводити примарна рециклажа, односно одвајање отпада на свом извору његовог настанка.

Такође једна од важних активности јесте подизање еколошке свести код становништва кроз организовање едукативних радионица и промоцијом кроз медијска средства информисања, упознати грађане са опасним отпадом из домаћинства и који су његови токови и где да одлажу такав отпад како се не би мешао са неопасним комуналним отпадом из домаћинства, приватног, комерцијалног или индустријског сектора. Посебни токови отпада су дефинисани врстом отпада, начином одлагања и третмана таквог отпада, како би се минимизовао утицај на животну средину и здравље људи. У посебне токове отпада убрајају се: отпадна уља, батерије и акумулатори, амбалажни отпад, извожена возила, електрични и електронски производи и производи који садрже азбест.

ОБЈЕКТИ ОД ШИРЕГ ХИГИЈЕНСКО-ЕПИДЕМИОЛОШКОГ ЗНАЧАЈА

На подручју Сремског округа од 88 објеката који су ширег хигијенско-епидемиолошког значаја (бензинске пумпе, аутобуске, железничке станице и пијаце) извршен је надзор у 8 објеката у граду Сремска Митровица и општинама Шид, Инђија, Стара Пазова и Рума. Сви прегледани објекти се снабдевају водом за пиће из градског водовода. Постоји канализациони систем, хигијенски услови тоалета су задовољавајући. Постоје уређаји за прање руку.

ХИГИЈЕНА ИСХРАНЕ

У 2024.години Одељење за хигијену, значајан део својих активности је посветило хигијенско-санитарном надзору у објектима за колективну исхрану. Вршен је надзор у предшколским, школским и интернатским установама. Укупно је извршено 32 надзора у објектима овог типа. Снабдевање водом за пиће, санитација и уређаји за прање руку подпада под категорију индикатора унапређеног и основног нивоа. Ради сагледавања здравствене безбедности хране узорковано је 49 узорака из ових објеката, и сви су били бактериолошки исправни. У циљу контроле одржавања хигијене у објектима колективне исхране и евентуалне бактериолошке контаминације, у посматраном периоду узимани су

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511 Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

брисеви са руку радника који раде са храном, радних површина, прибора, посуђа. Укупно је на подручју Сремског управног округа у објектима овог типа узето 797 узорака бриса, од чега је један узорак (0,25%) показао бактериолошку контаминацију.

ШКОЛСКА ХИГИЈЕНА

У току 2024. године посебна пажња је посвећена контроли санитарно-техничког и хигијенског стања у школским и предшколским објектима. Вршена је контрола у предшколским установама, основним школама и издвојеним одељењима и интернатима.

У предшколским и школским објектима на подручју Сремског управног округа током 2024. године узето 520 узорака воде за микробиолошку анализу, од чега је 48 (9,23%) микробиолошки неисправно и за физичко хемијску анализу је узорковано 428 узорака од чега је 170 (39,72%) било неисправно. Најчешћи узрок микробиолошке неисправности је повећан број аеробних мезофилних микроорганизама. Најчешћи узрок физичко-хемијске неисправности је повећана вредност концентрације мангана, гвожђа, нитрата и боја.

Праћење квалитета ваздуха врши се само на на територији града Сремска Митровица и спроводи се у оквиру државне мреже станица у складу са Уредбом о утврђивању програма квалитета ваздуха у државној мрежи ("Сл. гласник РС", број 58/11) и то на локацији Аутоматске мерне станице-околина зграде општинског суда. У складу са чланом 15. Закона о заштити ваздуха и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13), Град Сремска Митровица формирао је локалну мрежу станица за праћење загађења ваздуха. На Програм мониторинга ваздуха у локалној мрежи, сагласност је дало надлежно Министарство за заштиту животне средине. Град Сремска Митровица и Завод за јавно здравље Сремска Митровица, као овлашћена и акредитована установа, на годишњем нивоу врше мониторинг квалитета ваздуха.

У оквиру систематске контроле квалитета ваздуха током 2024. године испитиване су основне загађујуће материје: сумпор-диоксид, азот-диоксид, чађ и фракције ПМ 10 суспендоване честице. У оквиру мониторинга контроле квалитета ваздуха узоркован је ваздух на три мерна места: у индустријској зони града у околини фирме METALFER STEEL MILL, и у две стамбене зоне у околини Завода за јавно здравље Сремска Митровица и у околини средње школе „9. Мај„. На прва два мерна места вршила се анализа концентрације сумпор диоксида, азот диоксида и чађи, а на трећем мерном месту концентрација суспендованих честица ПМ 10. Мерења су вршена током 358 дана. Укупан број узорака ваздуха у 2024. години био је 2.439 и то: 358 суспендованих честица (од чега 31 са вредностима преко дозвољене граничне вредности и 12 преко дозвољене толерантне вредности), 693 узорака чађи (5 преко дозвољене граничне и 0 узорака преко дозвољене толерантне вредности), 693 сумпор-диоксида (0 преко дозвољене граничне и 0 узорака преко дозвољене толерантне вредности) и 695 азот-диоксида (0 узорак који је имао вредности преко дозвољене граничне вредности и 0 који су преко дозвољене толерантне вредности). Укупан број неисправних узорака ваздуха био је 36, од чега 31 узорак суспендованих честица, 5 узорака чађи, 0 узорака сумпор-диоксида и 0 азот-диоксида. Државна мрежа станица, по типу урбане, Сремска Митровица-аутоматска

мерна станица/АМС је мерно место где се мониторинг вршио 365 дана за азот диоксид, сумпор диоксид, угљен моноксид као и метеоролошки подаци.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту Индустијска Зона града, Metalfer Steel Mill, Румски пут 27 може се закључити:

1.) Појединачне дневне концентрације SO₂ током 2024. године су се кретале од <1 µg/m³ до 22 µg/m³. У току године нису евидентирани дани са концентрацијама SO₂ преко дозвољене граничне вредности и толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност SO₂ износила је 2,50 µg/m³. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од 50 µg/m³.

2.) Појединачне дневне концентрације чађи током 2024. године су се кретале од <7 µg/m³ до 72 µg/m³. У току године евидентирано је једно прекорачење концентрације чађи преко дозвољене граничне вредности и то 7. новембра 2024. Средња годишња вредност чађи износила је 12,77 µg/m³. Добијена вредност није прешла максимално дозвољену вредност чађи за календарску годину за насељена подручја од 50µg/m³.

3.) Појединачне дневне концентрације азотдиоксида током 2024. године су се кретале од 0 µg/m³ до 65 µg/m³. У току године нису евидентирани дани са концентрацијама NO₂ преко дозвољене граничне вредности и толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност азотдиоксида је 14,21 µg/m³. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од 40µg/m³.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту стамбена зона града школа „9 мај“, у улици Ђуре Даничића 2, може се закључити:

1) Појединачне дневне концентрације SO₂ током 2024. године на овом мерном месту су се кретале од <1µg/m³ до 47 µg/m³. У току године није евидентиран ни један дан са појединачним концентрацијама SO₂ преко дозвољене граничне вредности за један дан. У току године није евидентиран ниједан дан са појединачним концентрацијама SO₂ преко дозвољене толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност SO₂ износила је 3,21 µg/m³. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од 50 µg/m³).

2) Појединачне дневне концентрације чађи током 2024. године су се кретале од <7 µg/m³ до 63 µg/m³. У току године је евидентирано прокорачење концентрације чађи преко дозвољене граничне вредности четири дана и то 06. и 07. новембар, 18. и 19. децембра 2024. године. Средња годишња вредност чађи износила је 15,93 µg/m³. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од 50 µg/m³.

3) Појединачне дневне концентрације азотдиоксида током 2024. године су се кретале од 0,5 µg/m³ до 53µg/m³. У току године није евидентирано прекорачење концентрације азотдиоксида преко дозвољене граничне вредности за један дан. Средња годишња вредност азотдиоксида је 19,05 µg/m³. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност за насељена подручја од 60 µg/m³.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту зграда Завода за јавно здравље Сремска Митровица, улица Стари шор 47, може се закључити:

1.) Појединачне дневне концентрације суспендованих честица РМ 10 током 2024. године на овом мерном месту су се кретале од 1 µg/m³ до 114 µg/m³.

У току године евидентиран је 31 дан са појединачним концентрацијама суспендованих честица РМ 10 преко дозвољене граничне вредности за један дан и то:

- јануар 12 дана; највећа вредност $108 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- фебруар 7 дана; највећа вредност $114 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- април 1 дан; највећа вредност $57 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- септембар 1 дан; највећа вредност $75 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- новембар 5 дана.; највећа вредност $76 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- децембар 5 дана ; највећа вредност $83 \mu\text{g}/\text{m}^3$

У току године евидентирано је 12 дана са појединачним концентрацијама суспендованих честица РМ 10 преко дозвољене толерантне вредности за један дан и то :

- јануар 6 дана; највећа вредност $108 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- фебруар 4 дана; највећа вредност $114 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- новембар 1 дан; највећа вредност $76 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- децембар 1 дан; највећа вредност $83 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Средња годишња вредност суспендованих честица РМ 10 износила је $28,95 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност (GV x година за насељена подручја од $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу толерантну вредност за насељена подручја од $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

На препоруку Завода за јавно здравље Сремска Митровица, приликом сачињавања документа Плана јавног здравља за 2018-2025. годину за град Сремска Митровица, локална самоуправа започела је мониторинг мерења буке у животној средини. Самим тим, Завод за јавно здравље Сремска Митровица током 2024. године извршио је снимање и анализу стања буке у животној средини на територији Града Сремска Митровица и то на пет мерних места. Мерна места су: испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I, затим насеље Матије Хуђи, Северни бедем и испред маркета, Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL, затим мерно место Променада број 14 и мерно место поред зграде Топлификације, Змај Јовина 26.

Закључак и анализа по мерним местима

Ниво буке за дан

1. Мерно место бр. 1 – Испред главне поште у центру града, ул. Краља Петра I. Припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 65 dB а меродавни дневни ниво у току 12 месеци је прелазило граничну вредност буке за дан у септембру месецу.

2. Мерно место бр. 2 – Насеље М.Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Мерно место – Насеље М.Хуђи, Северни бедем, испред маркета припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 55 dB а меродавни дневни ниво у току 12 месеци је прелазило граничну вредност буке за дан 6 месеци и то у марту, јуну, августу, септембру, новембру и децембру.

3. Мерно место бр. 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

METALFER STEEL MILL. припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 65 dB а меродавни дневни ниво у току 12 месеци није прелазио граничну вредност буке за дан .

4. Мерно место бр. 4 – Променада испред бр.14. припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 55 dB, а меродавни дневни ниво у току 12 месеци није прелазио граничну вредност буке за дан.

5. Мерно место бр. 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина бр.26.припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 50 dB а меродавни дневни ниво у току 12 месеци је прелазио граничну вредност буке за дан у јануару, фебруару, марту, јуну, јулу, августу, октобру, новембру и децембру месецу.

Ниво буке за вече

1. Мерно место бр. 1 – Испред главне поште у центру града, ул.Краља Петра I припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 65 dB а меродавни вечерњи ниво у току 12 месеци није прелазио граничну вредност буке за вече.

2. Мерно место бр. 2 – Насеље М.Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 55 dB а меродавни вечерњи ниво у току 12 месеци је прелазио граничну вредност буке за вече у 3 месеца и то у јануару, јуну и августу месецу.

3. Мерно место бр. 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 65 dB а меродавни вечерњи ниво у току 12 месеци није прелазио граничну вредност буке за вече.

4. Мерно место бр. 4 – Променада испред бр.14. припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 55 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 12 месеци је прелазио граничну вредност буке за вече у два месеца и то у јануару и августу.

5. Мерно место бр. 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина бр.26. Мерно место – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина бр.26 припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 50 dB а меродавни вечерњи ниво у току 12 месеци је прелазио граничну вредност буке за вече у фебруару, марту, јуну, јулу, августу и новембру месецу.

Ниво буке за ноћ

1. Мерно место бр. 1 – Испред главне поште у центру града, ул.Краља Петра I. Припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 55 dB а меродавни ноћни ниво у току 12 месеци буке није прелазио граничне вредности буке за ноћ.

2. Мерно место бр. 2 – Насеље М.Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB а меродавни ноћни ниво у току 12 месеци је прелазио граничну вредност буке за ноћ у току августа месеца.

3. Мерно место бр. 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL. припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 55 dB а меродавни ноћни ниво буке није прелазио граничне вредности буке за ноћ.

4. Мерно место бр. 4 – Променада испред бр.14 . припада Зони 1, где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB, а меродавни ноћни ниво у току 12 месеци је

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

прелазно граничну вредност буке за ноћ у јулу и августу месецу.

5. Мерно место бр. 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина бр.26. припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB а меродавни ноћни ниво у току 12 месеци је прелазно граничну вредност буке за ноћ у августу месецу.

У оквиру контроле квалитета отпадних вода током 2024. године највећи значај имају комуналне и индустријске односно технолошке отпадне воде. За комуналне отпадне воде карактеристично је да имају повишене концентрације односно висок садржај органских материја, суспендованих материја и нутријената (азот и фосфор), док код индустријских вода, количина и састав зависе од типа индустрије, али често долази до промена унутар једне исте индустрије, као последица примењене технологије производње, примењених сировина и помоћних средстава, режима рада и друго. У граду Сремска Митровица још увек је мали број узорка који су доступни за анализу великог броја параметара у отпадној води.

Једини клијент са којим смо радили у 2024. години је Фортуна цинк, Лаћарак. Извршено је испитивање 3 узорка отпадне воде од чега су сви узорци исправни како у физичко-хемијском тако и у микробиолошком погледу.

Промоција здравља и здравствено васпитање

Промоција здравља подразумева процес оспособљавања људи да повећају контролу над својим здрављем, да га унапреде, комбинацијом здравственог васпитања и других организационих, политичких и економских програма формираних тако да потпомогну промене у понашању и животној средини који воде ка здрављу. Промоција здравља није задатак само здравственог сектора и здравствених радника, они имају улогу иницијатора, али је потребно укључивање и свих других сектора пољопривреде, индустрије, трговине, образовања... С тога је програм промоције здравља на територији Сремског округа реализован у сарадњи са низом партнерских организација и институција.

Здравствено-промотивне кампање из Календара јавног здравља

У оквиру програма од Општег интереса Министарства здравља спроводи се 10 националних кампања за промоцију здравља: Национални дан без дуванског дима, Национални месец борбе против рака, Светски дан вода, Светски дан здравља, Недеља здравља уста и зуба, Светски дан без дуванског дима, Светска недеља подршке дојењу, Светски дан срца, Октобар месец правилне исхране, Светски дан борбе против HIV/AIDS. Поред тога обележавају се и други значајни датуми из Календара јавног здравља а у складу са сликом здравља становништва и потребама локалних заједница. У 2024. години, у Сремском округу, спроведено је укупно 22 кампање које су предвиђене Календаром јавног здравља, а које су имале за циљ подизање нивоа свести и информисање заједнице о одређеним здравственим проблемима, мотивацију и утицај на промену понашања и стицање вештина, унапређење развоја партнерства. У оквиру свих обележавања, организована су: предавања, базари здравља, стручни састанци, конференције за медије, индивидуални разговори, радионице, квизови, писани су новински чланци припремљена су и дистрибуирана здравствено васпитна средства и

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511 Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

едукативни материјал. На основу подељеног материјала, процењено је, да је приликом обележавања свих активности, обухваћено око 28.157 особа.

Израда и дистрибуција здравствено васпитних средстава

У 2024. години, материјал који се користио за обележавање значајних датума, добијен је од стране референтних установа „др Милан Јовановић Батут“ и Института за јавно здравље Војводине-Нови Сад, и то 7.440 примерака, а исти је достављен свим здравственим установама у округу као и свим партнерима на терену. Завод за јавно здравље Сремска Митровица није додатно штампао још примерака здравствено васпитних средстава, као ни домови здравља Сремског округа. Материјал је подељен целокупном становништву, деци у предшколским установама, ђацима у основним и средњим школама, наставницима, васпитачима, професорима...

Едукација едукатора и едукација становништва за промоцију здравља

На подручју Сремског округа у 2024. години, према подацима са којима располаже Завод за јавно здравље Сремска Митровица, а добијених од здравствених установа, организована су различита предавања за становништво, а процена је да је обухваћено око 2.343 грађана. Када су у питању образовне институције, ситуација је следећа: у предшколским установама обухваћено је око 10.861 предшколске дете, затим у основним школама око 9.612, а у средњим школама процена је да је обухваћено око 6.837 ђака. Број одржаних едукација едукатора у Сремском округу је 36, а њима је обухваћено 2.343 лица. Од тога је Завод за јавно здравље Сремска Митровица у 2024. години спровео 17 едукација едукатора и обухваћено је 353 учесника.

Континуирани рад са медијима

У 2024. години, на подручју Срема реализовано је много активности и било је доста медијских садржаја који су повезани са темама из области промоције здравља: 113 ТВ прилога, 37 радио оглашавања, 91 новински чланак и 28 конференција за новинаре. На сајтовима установа, објављено је 263 корисних и значајних информација и 118 објава на друштвеним мрежама, односно страница ових здравствених установа. Завод за јавно здравље Сремска Митровица у току 2024. године имао је 83 објаве на сајту установе и 40 објава на ФБ страници. Завод за јавно здравље Сремска Митровица у сарадњи са референтним институцијама, организовао је три конкурса за ликовне и литерарне радове, а поводом обележавања значајних датума из Календара јавног здравља (здрава исхрана-Октобар месец правилне исхране, обележавања Недеље здравља уста и зуба и Обележавања Светске и Националне недеље дојења). Пристигао је укупно 441 рад, од чега 401 ликовни рад и 40 литерарних радова, као и 2 плаката. На конкурс поводом обележавања Светске недеље дојења и Националне недеље промоције дојења под слоганом “Мајчино млеко је најбоља храна” на територији Сремског округа, Завод за јавно здравље доделио је награде за десет литерарних радова и три ликовна рада. На конкурс поводом обележавања кампање Октобар - месец правилне исхране, а под слоганом “Правилна исхрана чува твоје здравље” награде су додељене за 12 ликовних

радова и 3 литерарна рада. Поводом обележавања Недеље здравља уста и зуба, под слоганом “Чувам своје зубе, поносим се осмехом” такође су освојене награде и то укупно шест за литерарне радове и осам за ликовне радове. Најбољи радови прослеђени су и на Републички ниво такмичења где су такође освојене награде. Награде на Републичком нивоу такмичења су следеће: 1. место за литерарни рад на тему „Право на храну да има свако-покажи како“, 1. место за литерарни рад на тему „Мајчино млеко-најбоља храна од првог дана“, 3. место за литерарни рад „Мајчино млеко-најбоља храна од првог дана“, 3. место за ликовни рад на тему „Мајчино млеко-најбоља храна од првог дана“.

ЗАКЉУЧЦИ:

1. Демографске карактеристике - према последњој процени, уочава се мањи пад броја становника Сремског округа, у односу на претходну годину. Као последица ниске стопе наталитета и високе стопе морталитета, већи број умрлих у односу на рођене на територији округа, долази до негативног природног прираштаја. Изражено је старење становника, на шта указује процентуално учешће особа старих 65 и више година у укупном броју, што утиче и на здравствену слику становништва.

2. Водећи узроци смртности одраслог становништва Сремског округа у 2024. години су: на првом месту болести крвотока, затим малигне болести, симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази, а потом болести система за дисање. У најзначајније узроке морбидитета одраслог становништва спадају масовне незаразне болести (МНБ) и то: болести система за дисање, затим кардиоваскуларне болести, као и група под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом. Код радно активног становништва заступљене су и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива. У оболевању деце предшколског и школског узраста значајно место заузимају болести система за дисање, фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом, као и заразне и паразитарне болести и симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази. У морбидитету жена највећу учесталост имају тумори, на другом месту су болести мокраћно полног система, и на трећем су трудноћа, рађање и бабиње.

3. Током 2024. године, није постигнут задовољавајући вакцинални обухват (преко 95%) првом и другом дозом ММР вакцине /у другој и седмој години живота/, вакцином против хепатитиса Б, првом ревакцином против пнеумокока и трећом ревакцином против дифтерије и тетануса. Вакцинални обухват лица изложених одређеним заразним болестима, лица у посебном ризику као и лица запослених у здравственим установама је годинама уназад незадовољавајући.

4. Неопходно је решити питање диспозиције чврстих отпадних материја са подручја Сремског округа изградњом хигијенских депонија, нарочито на сеоским подручјима (обезбедити прецизније податке о начинима депоновања чврстог отпада, као и о хигијенском стању истих у сеоским насељима).

5. Потребно је интензивирати активности за формирање катастра загађивача.

6. У појединим дечијим вртићима постоји проблем преоптерећености објеката већим бројем деце од оптималног.

7. Током 2024. године одређене послове из области јавног здравља, праћења и анализе стања животне средине, фактора ризика и утицаја на здравље људи, у појединим

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

општинама, спроводила је друга институција по тендеру, иако, према важећој законској регулативи, окружни заводи за јавно здравље имају законом регулисану надлежност.

ПРЕДЛОЗИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА

1. Дефинисање и спровођење мера и активности у циљу повећања наталитета и смањења утицаја старења популације, услед неповољног демографског кретања становништва.

2. Осигурати доступност и приступачност у коришћењу здравствене заштите на територији округа, на начин да кадровска структура у здравственим установама буде таква да обезбеди задовољавајућу и равномерну покривеност становништва, а тиме и бољи квалитет и континуитет пружања здравствених услуга.

3. Ставити под контролу факторе ризика за настанак масовних незаразних болести интензивирањем здравствено промотивних и превентивних мера и активности и укључивањем појединца и локалне заједнице.

4. Како би се пратило оболевање и умирање од најчешћих хроничних незаразних болести на територији округа, успостављени су регистри за акутни коронарни синдром, шећерну болест и малигне болести. Да би употребљивост података из ових регистара била адекватна, потребно је одржавати квалитет регистрације оболелих и умрлих од стране здравствених установа Сремског округа у Завод за јавно здравље Сремска Митровица, као и евентуално увођење регистра за остале хроничне незаразне болести.

5. Побољшати квалитет података морталитетне статистике, едукацијом лекара који учествују у процесу шифрирања узрока смрти, те побољшати сарадњу између институција које учествују у процесу прикупљања и обраде ових података.

6. Развити и имплементирати програме превенције најчесталијих обољења, посебно кардиоваскуларних и малигнутих обољења, као водећих узрока оболевања и умирања становништва.

7. Програме промоције здравља треба прилагодити локалним потребама и могућностима, водећи рачуна о различитим друштвеним, културним и економским факторима.

8. Неопходно је континуирано спроводити активности предвиђене националним скринингом, промовисати значај превентивних прегледа који имају за циљ откривање болести у почетној фази; повећати обухват циљних популационих група, како побољшањем показатеља рада изабраних лекара, тако и едукацијама становништва, укључивањем средстава јавног информисања...

9. Сарадња и укључивање медија у свакодневне активности могу се искористити за пропагирање здравог начина живота, али и значаја превентивних прегледа у очувању здравља и спречавању болести.

10. Радити континуирано на унапређењу здравствено-информационог система и умрежавања здравствених установа на територији округа.

11. Потребно је повећати вакцинални обухват становништва - едукација целокупног становништва о значају вакцина у циљу спречавања настанка одређених болести.

12. Неопходно је решити питање диспозиције чврстих отпадних материја са подручја Сремског округа изградњом хигијенских деопонија.

13. Неопходно је истаћи да су према важећој законској регулативи, институти и заводи за јавно здравље, носиоци активности у области деловања јавног здравља, да

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

прате и анализирају стање животне средине, факторе ризика и утицаје на здравље који потичу из животне средине за територију за коју су основани.

14. У складу са претходно наведеним, важно је унапредити сарадњу локалних самоуправа са окружним заводом за јавно здравље Сремска Митровица преко Савета за здравље општина/града, у смислу испитивања из области заштите животне средине, у складу са законском регулативом.